

נספח לשוני

ענייני כתיב

בעבודת מחקר זו בודקים מד"שים של מלים ושל ביטויים בטקסט של ספר התורה. חשוב לקבוע כללים לצורת הכתיב של המלים והביטויים המשמשים לבדיקות אלה. הדבר מאפשר להעריך את מרחב התימרון בבחירת הכתיב של מלה נתונה או ביטוי נתון, ובכך מתאפשרת הערכה סטטיסטית של הממצאים. (דוגמא פשוטה: נניח שבודקים מפגשים בין "מלה א" ל"מלה ב". ונניח כי לפי כללי הכתיב אפשר לכתוב את "מלה א" בשלוש צורות ואת "מלה ב" בשתי צורות. לכן, אפשר לבדוק סך הכל $2 \times 3 = 6$ מפגשים שונים. אף אם נניח שאחד מששת המפגשים "הצליח" במובהקות חזקה של 0.01, הרי בסיכום, המובהקות הכוללת עבור זוג המלים היא $6 \times 0.01 = 0.06$ בלבד, כי היו 6 אפשרויות לבצע את הבדיקה.)

לפני שנציג את כללי הכתיב, נזכיר בתודה ובהוקרה את תרומתו החשובה של יעקב אורבך זכרונו לברכה למחקרנו. תרומתו היתה בתחום הלשוני. מלבד מומחיותו הכללית בלשון, היה בקי בתנ"ך ואף התמחה בלשונותיו, דבר שאיפשר לו לתת יעוץ נכון למחקר העוסק בטקסט מקראי. כאמור לעיל, יש צורך בכללי כתיב כדי לקבוע את מרחב התימרון ולאפשר הערכה סטטיסטית. אולם, נקודת המוצא של אורבך היתה אחרת לגמרי: כאיש לשון וכאיש מקרא הוא לא סבל את הרעיון, שמלים בעברית תהיינה רמוזות במקרא בכתיב שאינו תואם את הכתיב המקראי שלהן (או של מלים הדומות להן).

א. כלל הכתיב העיקרי

כלל הכתיב העיקרי בעבודתנו מורה על שימוש בכתיב מנוקד (כתיב דקדוקי). כלל זה תואם את הגדרת הכתיב הדקדוקי בערך "כתיב" במילון אבן-שושן¹: "כתיב דקדוקי – כתיבת מלים מְסִימוֹת בכתיב חסר ואחרות בכתיב מלא – לפי כללי הדקדוק המסורתי, למשל: בָּקֶר – בּוֹקֶר, אֶכֶל – אוֹכֵל".

1. ברירת המחדל

בכל בדיקת מלים יזומה (אפריורית), יינקט הכתיב הדקדוקי שלהן, אלא-אם-כן ישנה סיבה מיוחדת לסטות מכך (כגון: מדרש ידוע²); במקרה כזה תיבדק גם האפשרות הנוספת.

¹ א' אבן-שושן, המילון החדש, הוצאת קרית ספר בע"מ, ירושלים 1989.

² הכוונה למדרש העוסק בעניין הנידון, ולא למדרש הנוגע לכתיב של המלה הנידונה בהקשר שונה מזה של העניין הנידון.

(א) בבדיקת מלים יזומה (אפריורית), ניתן לבחור מלה גם בכתיב חסר או בכתיב מלא (בהגבלה מסוימת שתבואר להלן). אולם, כל בחירה כזאת תחייב "מס" סטטיסטי בחישוב ההסתברות הכוללת, בהתאם להשלכותיה של הבחירה.

(ב) ישנן מלים שנמצאו בדילוג שווה, למרות שלא נבחרו באופן יזום (ממצאים אפוסטריוריים). הדבר ייתכן בשתי דרכים:

(1) מלה המתגלית בקריאה פשוטה על פני טבלה דו-ממדית של אותיות הטקסט (ראו בגוף הספר בפרק על הכתיבה הדו-ממדית).

(2) מלה המהווה חלק מביטוי ארוך בדילוג שווה, אשר "גרעינו" הוא מלה או ביטוי הנבחרים באופן יזום. במלים אחרות: ישנה מלה (או ביטוי) שנבחרה באופן יזום והופיעה בדילוג שווה, דהיינו כמחרוזת אותיות בדילוג מסויים, והתברר כי לפנייה ו/או לאחריה נמצאות מלים נוספות בהמשך אותה מחרוזת אותיות בדילוג. (ראו על כך בגוף הספר בפרק על הביטויים הארוכים.)

(ג) לגבי המלים הנידונות בסעיף 2(א) וסעיף 2(ב) איננו מחמירים לדרוש כתיב דקדוקי, אבל קיימת דרישה הכרחית: שיהא זה כתיב קביל (לגיטימי) בתנ"ך. כלומר, ייתקבלו סטיות מן הכתיב הנורמטיבי אך ורק אם פְּמוֹתֵן נמצאות בתנ"ך.

(1) מלה בכתיב מלא: נבדוק בתנ"ך האם יש דוגמא לכתיב כזה עבור מלה זו, או עבור מלה הדומה לה מבחינה דקדוקית. אם נמצא כך, הכתיב של מלה זו ייחשב כקביל בתנ"ך. בסעיף ג להלן נלקטו **דוגמאות לכתיב מלא בתנ"ך** וסודרו מאגרים המכילים מלים בכתיב מלא בתנ"ך.

(2) מלה בכתיב חסר: השימוש בכתיב חסר נפוץ מאד בתנ"ך. נגדיר כתיב חסר קביל של מלה, ככתיב הנורמטיבי שלה ממנו הושמטו אותיות אה"י המשמשות אך ורק כאמות קריאה. (הגדרה זו באה למנוע טעויות – למשל, מן הסוג הבא: אם נרצה לכתוב את השם "יונתן" בכתיב "חסר" כך: "ינתן" – אין זה קביל. האות וי"ו הבאה בראש השם "יונתן" אינה באה לציין תנועת חולם בלבד, אלא וי"ו זו משמשת גם כחלק מן הצירוף "ו/ו" שהוא חלק מאותיות השם הקדוש.³)

ב. כללי הכתיב במאמרנו על גדולי התורה⁴

בעבודת המחקר שלנו נעשה שימוש בשמות וכינויים של אישים שחיו באלף השנים האחרונות. השמות והכינויים נכתבו לפי הכללים הבאים, שנקבעו באופן אפריורי בידי יעקב אורבך ז"ל:

1. מלים בעברית נכתבו ב"כתיב דקדוקי" (ראו ערך "כתיב" במילון אבן-שושן).

2. שמות וכינויים הלקוחים מן התורה נכתבו בצורתם המקורית.

3. שמות באידיש נכתבו כפי שהם.

³ ואל תשיבני מכך, שיוֹאֵב נזכר פעם אחת (מ"א א, יט) בכתיב חסר "יֹאֵב" וכן מלך יהודה יואש נזכר פעם אחת "יֹאֵש", כי יש סיבה מיוחדת לכך. [דבר זה קשור גם לדברי האריז"ל בשער הפסוקים פ' חיי שרה, וכן בשער הגלגולים הקדמה לו. ואין כאן המקום להאריך.]

⁴ המאמר:

D. Witztum, E Rips, and Y. Rosenberg. *Equidistant Letter Sequences in the Book of Genesis*. Statistical Science, 9 (3): 429-438, August 1994.

4. בתעתוק של שמות לועזיים לעברית, משתמשים לפעמים באות "א" כאם קריאה. לדוגמא: *Luzzatto* אפשר לכתוב "לוצטו" או "לוצאטו". במקרים אלה השתמשנו בשתי הצורות.

כלל 1 הוא כלל הכתיב העיקרי בעבודתנו ומורה על שימוש בכתיב מנוקד (כתיב דקדוקי), והוסבר בסעיף הקודם.

כלל 2 הוא "שמות וכינויים הלקוחים מן התורה נכתבו בצורתם המקורית". אולם, באותו אופן הוא נוגע לשמות וכינויים הלקוחים מכל התנ"ך. אם יש לשם כמה צורות כתיב בתנ"ך, אזי קובעים באמצעות קונקורדנציה⁵ את הצורה הנורמטיבית⁶ של השם.

לדוגמא: השם **ירוּשָׁלַיִם** נזכר בתנ"ך בדרך כלל (יותר מ-600 פעמים) בכתיב חסר **ירוּשָׁלַם**, ורק 5 פעמים⁷ בכתיב המלא **ירוּשָׁלַיִם**. לכן **ירוּשָׁלַם** תיחשב הצורה הנורמטיבית של שם זה, למרות שמדובר בכתיב חסר ממש: היר"ד העיצורית נשמטה לגמרי בעוד תנועתה (תנועת החיריק) נשתמרה.

כלל 3 הוא "שמות באידיש נכתבו כפי שהם". כאן אין צורך בתעתוק לעברית, באשר שמות באידיש נכתבים ממילא באותיות עבריות.

כלל 4 עוסק בשימוש באות "א" כאם קריאה בכתיבת שמות לועזיים.
(א) השימוש באות "א" כאם קריאה נמצא בתנ"ך.

דוגמא: המלה **צִנְאָר**. כתב בספר השורשים לרד"ק - אות הצדי - ערך **צור**:
ומן השרש הזה: עד **צִנְאָר** יחצה (ישעיה ל, כח), וישם רבד הזהב על **צִנְאָרוֹ** (בראשית מא, מב), **ונכתבה בהם האל"ף למשך** ונפלה מן: ואדיריהם לא הביאו **צִנְרָם** בעבדת אדניהם (נחמיה ג, ה). ופעמים זכרו הצואר בלשון שנים, לפי שהוא שני צדין הימין והשמאל: בכה על **צִנְאָרְיוֹ** (בראשית מה, יד), ויפל על **צִנְאָרְיוֹ** (שם לג, ד). ופעמים יבא הקבוץ בשוא הו"ו: ויפל על **צִנְאָרְי** בנימן אחיו (שם מה, יד), הביאו את **צִנְאָרְיָם** בעל מלך בבל (ירמיה כז, יב). ובתוספת נו"ן באחד ענק **מִצְנְאָרְנִיקָה**⁸ (שיר השירים ד, ט). **ונשארה האל"ף בצוארי ובצואריכם ובצוארניך⁹ ואף על פי שאבד בהם המשך.**

(ב) השימוש באות "א" כאם קריאה נמצא בתנ"ך לגבי שמות פרטיים של אנשים ושל מקומות.

דוגמאות:

(1) בשם אדם - מלכים ב (כד, א): **בְּיָמָיו עָלָה נְבֻכַדְנֶאֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וַיְהִי לוֹ יְהוֹיָקִים עֶבֶד שְׁלֹשׁ שָׁנִים וַיָּשֶׁב וַיִּמְרָד בּוֹ. לְעוֹמֶת: דְּנִיָּאל (א, יח): וּלְמִקְצַת הַיָּמִים אֲשֶׁר אָמַר הַמֶּלֶךְ לְהַבְיָאֵם וַיְבִיאֵם שָׂר הַסְּרִיסִים לְפָנָי נְבֻכַדְנֶאֶצַּר.**

⁵ א' אבן-שושן (עורך), קונקורדנציה חדשה לתורה נביאים וכתובים, הוצאת קרית-ספר בע"מ, ירושלים התשמ"א.
⁶ אם כתיב מסוים של השם דומיננטי – הוא ייחשב כנורמטיבי. אם כל צורות הכתיב של השם הנמצאות בתנ"ך מופיעות בשכיחות מאותו סדר גודל – אזי אין כתיב מועדף וכולן תילקחנה.

⁷ בקונקורדנציה הנ"ל מצויין בטעות כי יש רק 4 פעמים כאלה.

⁸ בנוסח קורן: **מִצְנְאָרְנִיקָה**.

⁹ ראו הערה קודמת.

(2) מלכים ב (כה, כב): והעם הנשאר בארץ יהודה אשר השאיר נבוכדנאצר מלך בבל ויפקד עליהם את גדליהו בן אחיקם בן שפן. לעומת: עזרא (א, ז): והמלך כורש הוציא את כלי בית ה' אשר הוציא נבוכדנאצר מירושלם ויתנם בבית אלהיו.

(3) בשם מקום - יהושע (טו, מד): וקעילה ואכזיב ומראשה ערים תשע וחצריהן. לעומת: דברי הימים ב (יא, ח): ואת גת ואת מרשה ואת זיף.

ג. דוגמאות לכתיב מלא בתנ"ך

כאן נאספו מלים הנמצאות בכתיב מלא בתנ"ך. אוסף המלים נחלק לסוגים שונים של כתיב מלא. כל סוג נידון בסעיף מיוחד, אשר בו מובאות דוגמאות. כלל המלים מן הסוג הנידון נמצא במאגר מיוחד לסוג זה בסוף הנספח. כל מאגר מסודר לפי סדר אלפביתי של שרש המלה (זה הסדר בקונקורדנציה של אבן-שושן). הושמטו בכוונה מלים יחידאיות הבאות בצורה חריגה¹⁰. ייתכן בהחלט שהושמטו כמה וכמה דוגמאות שלא בכוונה.

1. מלאי וא"ו – חולם מלא

אוסף מלים הנכתבות בחולם מלא בתנ"ך נמצא במאגר 1 בסוף הנספח. האוסף מסודר לפי סדר אלפביתי של שרש המלה (זה הסדר בקונקורדנציה של אבן-שושן). כאן נביא דוגמאות.

(א) בפעלים: בנין קל, עתיד מקור וציווי

תהלים (ג, יג): האוכל בשר אבירים ודם עתודים אשתה.

מלכים א (יט, ה): וישכב ויישן תחת רתם אחד והנה זה מלאך נגע בו ויאמר לו קום אכול.

יחזקאל (ג, א): ויאמר אלי בן אדם את אשר תמצא אכול אכול את המגלה הזאת ולך דבר אל בית ישראל.

בראשית (מח, כ): ויברכם ביום ההוא לאמור.

ירמיה (יח, ה): אלי לאמור.

ירמיה (לג, יט): אל ירמיהו לאמור.

נחמיה (ב, ז): ויאמר למלך אם על המלך טוב. שם (שם, יז): ויאמר אלהם.

תהלים (מב, י): אומרה לאל סלעי למה שכחתיני למה קדר אלך בלחץ אויב.

דוגמאות לפעלים כאלה המלאים אפילו במקום קמץ קטן:

ירמיה (א, ה) בטרם (כתיב: אצורף) אצרך בבטן ידעתיך ובטרם תצא מרחם הקדשתיך נביא לגוים נתתיך.

[רד"ק שם: בטרם אצורך - כן כתיב בו"ו וקרי הצד"י בקמץ חטף כמשפטו עם הכנויים ואין עמו ו"ו והענין אחד].

¹⁰ דוגמאות: וא"ו יתירה - שמות (יח, כו): ושפטו את העם בכל עת את הדבר הקשה וביאון אל משה וכל הדבר הקטן ישפטו הם. (במקום ישפטו, יש כאן צורה חריגה עם שורוק). אל"ף יתירה - הושע (י, יד): וקאם שאון בעמך וכל מבצריך יושד כשד שלמן בית ארבל ביום מלחמה אם על בנים רטשה. [ספר השורשים לרד"ק - אות הקוף - ערך קום: וקאם שאון בעמך (הושע י, יד), נכתבה בו האל"ף נחה שהיא ע"ן הפעל. ולא קם נביא עוד (דברים לד, י).] י"ד יתירה: עזרא (י, טז): ויעשו כן בני הגולה ויבדלו עזרא הנביא ונשיא ראשי האבות לבית אבתם וכלם בשמות וישבו ביום אחד לחדש העשירי לדריוש הדבר. [אבן עזרא עזרא שם: לדריוש - מלה זרה בעבור היו"ד והוא בן ארבע אותיות ומבנין הכבד הדגוש ובא בחולם על דרך יסור יסרני קוה קוית ויברך ברוך והטעם לדריוש].

ישעיה (כו, כ): לָךְ עָמִי בֵּא בְּחֻדְרֶיךָ וְסָגֵר (כתיב: דלתיך) דְּלִתְךָ בְּעֵדְךָ חֲבִי כִמְעַט רָגַע עַד (כתיב: יעבור) יַעֲבֹר זָעַם.

יחזקאל (כא, כח): וְהָיָה לָהֶם (כתיב: כקסום) כְּקֶסֶם-שָׂוֵא בְּעֵינֵיהֶם שְׁבַעֵי שְׁבַעוֹת לָהֶם וְהוּא מְזִכִּיר עֵוֹן לְהַתְּפֹשׁ.

[רד"ק שם: והיה להם כקסום שוא בעיניהם - כקסום כתיב בו"ו וקרי בלא וי"ו בקמץ חטף והוא מקור.]

(ב) בשמות קודש

שופטים (יג, ח): וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי. [מופע יחיד לשם זה בתנ"ך בכתיב מלא.]

תהילים (יח, מז): יְיָוִם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.¹¹

תהילים (קמג, י): לְמַדְנִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי.¹²

תהילים (קמה, א) תַּהֲלֶה לְדָוִד אַרְוֹמֶמְךָ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ.

(ג) בשמות פרטיים

ויקרא (כו, מב): וַזְכַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזָכֹר וְהֶאֱרַץ אֲזָכֹר. (יש עוד).

בראשית (יט, כב): מִהֵרָה הַמֶּלֶט שָׁמָּה כִּי לֹא אוֹכַל לַעֲשׂוֹת דְּבָר עַד בְּאֶף שָׁמָּה עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הָעִיר צוֹעֵר. (לפי המשקל צ"ל חסר).

קהלת (יב, ח): הֵבֵל הַבָּלִים אָמַר הַקֹּהֲלֶת הַכֹּל הֵבֵל.

(ד) בשמות קצרים

שמואל א (יז, לד): וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל שָׂאוּל רַעְיָה הִיא עֲבָדְךָ לְאִבּוֹ בְּצֹאן וּבֵא הָאֵרִי וְאֶת הַדֹּב וְנִשְׂאָ שָׂה מִהָעֵדֶר.

שיר השירים (ג, ו): מִי זֹאת עֵלָה מִן הַמַּדְבָּר כְּתִימָרוֹת עֵשֶׂן מִקְטֹרֶת מִזֶּרֶחַ וּלְבוֹנָה מִכָּל אֲבָקֶת רוֹכֵל. דְּנִיאל (יא, ו): וּלְקַץ שָׁנִים יִתְחַבְּרוּ וּבֵת מֶלֶךְ הַנְּגִבַּת תִּבּוֹא אֶל מֶלֶךְ הַצָּפוֹן לַעֲשׂוֹת מִיִּשְׂרָאֵל וְלֹא תַעֲצֹר

כֹּחַ הַזְּרוּעַ וְלֹא יַעֲמֵד וְזָרְעוֹ וְתִנְתֵּן הִיא וּמִבִּיאוֹתָהּ וְהִלְדָּה וּמְחִזְקָה בְּעֵתֵים. (אפילו בסמיכות!)

איוב (לג, יט): וְהוֹכַח בְּמִכְאוֹב עַל מִשְׁכָּבוֹ (כתיב: וריב) וְרֹב עֲצָמָיו אֶתָּן.¹³

דברי הימים א (ד, לח): אֵלֶּה הַבָּאִים בְּשֵׁמוֹת נְשִׂאִים בְּמִשְׁפְּחוֹתָם וּבֵית אֲבוֹתֵיהֶם פָּרְצוּ לְרֹב.

ירמיה (לג, ח): וְטַהֲרִיתִם מִכָּל עֹנֵם אֲשֶׁר חָטְאוּ לִי וְסִלַּחְתִּי לְכָל (כתיב: לכול) עֲוֹנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ לִי וְאֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִּי.

מלכים ב (ז, ט): וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ לֹא כֵן אֲנַחְנוּ עֹשִׂים הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם בְּשׂוּרָה הוּא וְאֲנַחְנוּ מְחֹשִׂים וְחִכִּינוּ עַד אֹר הַבֶּקֶר וּמִצָּאֵנוּ עֵוֹן וְעַתָּה לָכוּ וְנִבְּאָה וְנִגִּידָה בֵּית הַמֶּלֶךְ.

¹¹ מנחת שי כאן: "אלוהי ישעי - מלא וא"ו על פי המסורה כמו שכתבתי בשמואל ובמדרש חסירות ויתירות כל אלהי שבמקרא חסר וא"ו ובר מן אחד מלא וירום אלוהי ישעי ולמה כשהישועה באה כל החסרות מתמלאות." ובהר"ח ח"א קצג ע"ב: "ויהי מקץ וגו', רבי אלעזר פתח ואמר (תהלים יח, מז) חי יהו"ה וברוך צורי וירום אלוהי ישעי, אלוהי כתיב בו"ו, האי קרא אית לאסתכלא ביה, חי יהו"ה, דא חי צדיקא יסודא דעלמא דאקרי חי דעלמין, וברוך צורי, דא הוא דכתיב (שם קמד, א) ברוך יהו"ה צורי, ודא עלמא, דאתקיים עליה צדיקא דא. וירום אלוהי ישעי, וירום דא עלמא עלאה, אלוהי בוא"ו דא שמים, כד"א (שם קטו, טז) השמים שמים ליהו"ה, וכו'."

¹² במסורת תהילים קמג: "אלוהי ב' מלא וסימנו למדני לעשות רצונך כי אתה אלוהי. תהלה לדוד ארוממך אלוהי. וחד אלוהי מלא וסימן חי ה' וברוך צורי דספרא."

¹³ זו סמיכות לפי רש"י, הרלב"ג ועוד מפרשים.

(יש כאלה 4 מלאי וא"ו מתוך 229).

(ה) שמות במשקל "פועל" (מלעיל)

ישעיה (מא, ז): וַיַּחֲזֵק חָרֶשׁ אֶת צַרְף מַחְלִיק פְּטִישׁ אֶת הַחֹלֶם פָּעַם אָמַר לְדַבֵּק טוֹב הוּא וַיַּחֲזִקְהוּ בְּמִסְמָרִים לֹא יִמוּט. (אפילו בסמיכות!)

[רד"ק שם: את הולם פעם - הולם שם דבר כי הוא מלעיל ופירוש הולם מכה מן והלמה סיסרא.]
דניאל (יא, ל): וַבָּאוּ בוּ צִיִּים כְּתִים וְנִכְאָה וְשָׁב וְזָעַם עַל בְּרִית קוֹדֶשׁ וְעָשָׂה וְשָׁב וַיִּבֶן עַל עֲזַבֵי בְרִית קֹדֶשׁ.

שמואל ב (יח, ט): וַיִּקְרָא אֲבִשָׁלוּם לַפָּנִי עֲבָדֵי דָוִד וְאֲבִשָׁלוּם רָכַב עַל הַפָּרָד וַיָּבֵא הַפָּרָד תַּחַת שׁוֹבֵד הָאֵלֶּה הַגְּדוּלָּה וַיַּחֲזֵק רֹאשׁוֹ בָּאֵלֶּה וַיִּתֵּן בֵּין הַשָּׁמַיִם וּבֵין הָאָרֶץ וְהַפָּרָד אֲשֶׁר תַּחֲתָיו עָבַר. (אפילו בסמיכות!)

(ו) שמות תואר

שיר השירים (ה, י): דוֹדֵי צַח וְאֲדוֹם דָּגוּל מִרְבֵּבָה.
דברי הימים ב (כו, כג): וַיִּשְׁכַּב עֲזִיָּהוּ עִם אֲבָתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם אֲבָתָיו בְּשֵׁדָה הַקְּבוּרָה אֲשֶׁר לַמְּלָכִים כִּי אָמְרוּ מִצֹּרְעַת הוּא וַיִּמְלֹךְ יוֹתָם בְּנוֹ תַּחֲתָיו.

(ז) חולם מלא לפני אות דגושה

תהילים (צד, כא): יָגוּדוּ עַל נֶפֶשׁ צְדִיק וְדָם נָקִי יִרְשִׁיעוּ. [מן גדד, צ"ל כמו: (יהושע ו, יד): וַיִּסְבּוּ אֶת הָעִיר.]

תהילים (סב, ו): אֵךְ לֵאלֹהִים דּוֹמִי נִפְשִׁי כִּי מִמְנוֹ תִקְוִיתִי.

תהילים (קז, כז): יַחֲוֹגוּ וַיִּנּוּעוּ כְּשֹׁכֹר וְכָל חֲכֵמָתָם תִּתְבַּלַּע.

תהילים (יז, ה): תִּמְדָּךְ אֲשֶׁרִי בְּמַעְגְלוֹתֶיךָ בַּל נִמוּטוּ פְּעָמַי.

צפניה (ב, א): הֲתִקְוֶשׁוּ וַיִּקְוֶשׁוּ הַגּוֹי לֹא נִכְסָף.

[רד"ק שם: וקושו השי"ן דגושה לחסרון הכפל כמו וסבו את העיר.]

(ח) מלת השלילה "לא"

ישעיה (נה, א-ב): הוּי כָּל צִמָּא לָכוּ לַמַּיִם וְאֲשֶׁר אֵין לוֹ כֶּסֶף לָכוּ שְׁבָרוּ וְאָכְלוּ וּלְכוּ שְׁבָרוּ בְּלוֹא כֶּסֶף וּבְלוֹא מַחִיר יִזֵּן וְחָלַב. לָמָּה תִשְׁקְלוּ כֶּסֶף בְּלוֹא לָחֵם וַיִּגְיעְכֶם בְּלוֹא לְשִׁבְעָה שְׁמַעוּ שְׁמוּעַ אֵלֵי וְאָכְלוּ טוֹב וְתִתְעַנְּג בְּדִשָׁן נִפְשְׁכֶם. (יש עוד).

עובדיה (א, טז): כִּי כִּפְאֲשֶׁר שְׁתִּיתֶם עַל הַר קָדְשִׁי יִשְׁתּוּ כָּל הַגּוֹיִם תִּמְיֵד וְשְׁתּוּ וְלָעוּ וְהָיוּ כְּלוֹא הָיוּ.

ישעיה (סה, א): נִדְרָשְׁתִּי לְלוֹא שְׂאֵלוּ נִמְצָאתִי לֹא בְקִשְׁנִי אֲמַרְתִּי הַנְּנִי אֵל גּוֹי לֹא קָרָא בְּשִׁמִּי.

בראשית (ד, ז): הַלוֹא אִם תִּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תִיטִיב לִפְתַּח חֲטָאת רַבָּץ וְאֵלֶיךָ תִּשׁוּקְתּוֹ וְאֵתָה תִּמְשָׁל בוֹ. (יש עוד הרבה.)

(ט) וא"ו יתירה

מלכים א (יד, טז): וַיִּתֵּן אֶת יִשְׂרָאֵל בְּגִלְלַת חֲטָאוֹת יִרְבְּעָם אֲשֶׁר חָטָא וְאֲשֶׁר חֲחִטָּא אֶת יִשְׂרָאֵל.

(יש עוד הרבה.)

ישעיה (מד, כב): מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאותיך שובה אלי כי גאלתיך. (יש עוד).
איוב (כ, כב): במלאות שפקו יצר לו כל יד עמל תבאנו.
ירמיה (כה, יב): והיה כמלאות שבעים שנה אפקד על מלך בבל ועל הגוי ההוא.
שופטים (ד, יט): ויאמר אליה השקיני נא מעט מים כי צמאתי ותפתח את נאור החלב ותשקהו ותכסהו.
תהילים (קמד, יג): מזוינו מלאים מפיקים מזן אל זן צאוננו מאליפות מרבבות בחוצותינו.
שופטים (ח, א): ויאמרו אליו איש אפרים מה הדבר הזה עשית לנו לבלתי קראות לנו כי הלכת להלחם במדן ויריבון אתו בחזקה:
במדבר (כ, יז): ועברה נא בארצה לא נעבר בשדה ובכרם ולא נשתה מי באר דרך המלך גלף לא נטה ימין ושמאול עד אשר נעבר גבלך. (יש עוד הרבה).

2. מלאי וא"ו – שורוק

אוסף מלים הנכתבות בשורוק בתנ"ך נמצא במאגר 2 בסוף הנספח. האוסף מסודר לפי סדר אלפביתי של שרש המלה (זה הסדר בקונקורדנציה של אבן-שושן). כאן נביא דוגמאות.

(א) בפעלים

תהילים (עח, סג): בחוריו אכלה אש ובתולתי לא היכלו.
יחזקאל (טז, לד): ויהי בך הפך מן הנשים בתזנותך ואחרך לא זונה ובתתך אתנן ואתנן לא נתן לך ותהי להפך.

[רד"ק שם: ויהי בך - ואחרך לא זונה - בוי"ו עם הדגש אמר כמו שבך הפך מן הנשים שהיו עד הזמן הזה כן אחרך לא יהיה כזנותך ופי' ולא זונה לא נעשה ולא יעשה במעשה הזנו' כזנותך והוא מן שלא נזכר פועלו מהדגוש].

יחזקאל (טז, ד): ומולדותיך ביום הולדתך אתך לא כרת שרף ובמים לא רחצת למשעי והמלח לא המלחת והחתל לא חתלת.

[רד"ק שם: ביום הולדתך אותך - זה הראשון נכתב בוי"ו עם הדגש והוא מקור מבנין הפעל ואותך כמו עצמך כאילו אמר ביום שנולדת].

דברי הימים א (ג, ה): ואלה נולדו לו בירושלים שמעא ושובב ונתן ושלמה ארבעה לבת שוע בת עמיאל.

[רד"ק שם: ואלה נולדו בירושלם - דגש בלמ"ד נולדו תמור' הנח ואף על פי שנכתבה הוי"ו הנה נבלע בדגש. וכן בספר השורשים - אות היוד - ערך ילד].

ישעיה (כח, טז): לכן כה אמר א' ה' הנני יסד בציון אבן אבן בחן פנת יקרת מוסד מוסד המאמין לא יחיש.

[רד"ק שם: מוסד מוסד - הראשון שם והשני פעול והוא דגוש עם הוי"ו].

תהילים (קב, ה): הוכה כעשב ויבש לבי כי שכחתי מאכל לחמי.

[רד"ק שם: הוכה כעשב, כתוב בוי"ו עם הדגש, והדומים לו כתבנו בספר מכלול].

(ב) בשמות פרטיים

דברים (ג, כא): ואת הושוע צויתי בעת ההוא לאמר.

מלכים ב (כג, לו): בן עשרים וחמש שנה יהויקים במלכו ואחת עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו **זבדיה** (כתיב: זבדיה) בת פדיה מן רומה.

[רד"ק שם: זבדיה - כתוב ביר"ד וקרי זבודה **בוי"ו עם הדגש**].

יהושע (טו, נה): מעון פרמל וזיף **יוטה**.

(ג) בשמות קצרים

קהלת (י, ח): חפר **גומץ** בו יפול ופרץ גדר ישכנו נחש.

[ספר השורשים לרד"ק - אות הגימל - ערך גמץ: גמץ. חופר גומץ בו יפול (קהלת י, ח), נכתבה בו **הוי"ו עם הדגש** וכו'.]

יחזקאל (כ, יח): ואמר אל בניהם במדבר **בחוקי** אבותיכם אל תלכו ואת משפטיהם אל תשמרו ובגלויהם אל תטמאו.

[רד"ק שם: ואומר - בחוקי- **בוי"ו עם הדגש** וכל הענין הוא מבואר].

ירמיה (לא, לג): ולא למדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את ה' כי **כולם** ידעו אותי למקטנם ועד גדולם נאם ה' כי אסלח לעונם ולחטאתם לא אֶזְכֹּר עוד.

[רד"ק שם: כולם - **בוי"ו עם הדגש**].

תהילים (עו, ג): ויהי בשלם **סוכו** ומעונתו בציון.

דברי הימים ב (ט, כא): כי אניות למלך הלכות תרשיש עם עבדי חורם אחת לשלוש שנים תבואנה אניות תרשיש נשאות זהב וכסף שנהבים וקופים **ותוכים**.

(ד) שמות במשקל "פעלה"

שמות (טז, יב): שמעתי את **תלונת** בני ישראל דבר אלהם לאמר בין הערבים תאכלו בשר ובבקר תשבועו לחם וידעתם כי אני ה' אלהיכם.

רות (ד, ז): וזאת לפנים בישראל על **הגאולה** ועל התמורה לקים כל דבר שלף איש נעלו ונתנו לרעהו וזאת התעודה בישראל.

שמואל ב (ז, כא): בעבור דברך וכלבך עשית את כל **הגדולה** הזאת להודיע את עבדך.

[רד"ק שם: את כל הגדולה - נכתב **בוי"ו עם הדגש** וחביריו כתבנו בספר מכלל ובחלק הדקדוק].

ירמיה (יא, טז): זית רענן יפה פרי תאר קרא ה' שמך לקול **המולה** גדלה הצית אש עליה ורעו דליותיו.

[רד"ק שם: המולה כתוב **בוי"ו עם הדגש** וכמוהו מעטים נמצאו באותיות אהו"י עם הדגש זכרנום בספר מכלל בחלק הדקדוק ממנו, וכו'.]

שופטים (יח, כא): ויפנו וילכו וישימו את הטף ואת המקנה ואת **הכבודה** לפניהם.

מלשון כובד. [רד"ק שם: ואת הכבודה - כתוב **בוי"ו עם הדגש** וכבר כתבנו הדומים לו בספר מכלל, ופירוש הכבודה הכלים והמטלטלים ותרגומו קנייניא כתרגום רכוש שהוא גם כן כולל קניין האדם כלים וכסף וזהב ושאר מטלטלין].

(ה) שמות תואר

שופטים (יג, ח): ויעתר מנוח אל ה' ויאמר בי **אדוני** איש האלהים אשר שלחת יבוא נא עוד אלינו ויורנו מה נעשה לנער **היולד**.

[רד"ק שם: לנער היולד - כשיהיה יולד והוא תואר כמו והסנה איננו אוכל ונכתב במלת היולד **הוי"ו עם הדגש** וכן אשר יולד לישראל (שופטים יח, כט) לעמל יולד (איוב ה, ז). וכן בספר השורשים - אות היוד - ערך ילד].

יחזקאל (כג, מא): וישבת על מטה **כבודה** ושלחן ערוך לפניך וקטרתי ושמני שמת עליה. מלשון כבוד. [רד"ק שם: וישבת על מטה כבודה - **בוי"ו עם הדגש** וכן כבודה בת מלך פנימה ואת הכבודה לפניהם והדומים].

שמואל ב (כב, לג): האל **מעוזי** חיל ויתר תמים (כתיב: דרכו דרכי).

[רד"ק שם: האל מעוזי חיל - נכתב **בוי"ו עם הדגש** והדומים לו כתבנו בספר מכלל].

בראשית (ב, כה): ויהיו שניהם **ערומים** האדם ואשתו ולא יתבששו.

[רד"ק שם: והיו ערומים, בוי"ו עם הדגש. ובספר השורשים - אות העין - ערך ערם: ומשקל אחר ערום ויחף (ישעיה כ, ב). והקבוץ והיו שניהם ערומים (בראשית ג, כה), ובגדי ערומים תפשיט (איוב כב, ו), בדגש. ונכתבו **בוי"ו עם הדגש**. והדומים להם כתבנו בחלק הדקדוק].

(1) שורוק לפני אות דגושה

צינתי במפורש לעיל דוגמאות שיש בהן שורוק לפני אות דגושה. כמעט כל הדוגמאות שהובאו עד כה היו מסוג זה.

3. מלאי יו"ד - צירה מלא

אוסף מלים הנכתבות בצירה מלא בתנ"ך נמצא במאגר 3 בסוף הנספח. האוסף מסודר לפי סדר אלפביתי של שרש המלה (זה הסדר בקונקורדנציה של אבן-שושן). כאן נביא דוגמאות.

(א) בפעלים

יחזקאל (מ, ג): **ויביא** אותי שמה והנה איש מראהו כמראה נחשת ופיתל פשתים בידו וקנה המדה והוא עמד בשער.

שמואל א (כ, מ): ויתן יהונתן את כליו אל הנער אשר לו ויאמר לו לך **הביא** העיר.

במדבר (יד, לא): וטפכם אשר אמרתם לבז יהיה **והביאתי** אתם וידעו את הארץ אשר מאסתם בה.

מלכים ב (ט, ב): ובאת שמה וראה שם והוא בן יהושפט בן נמשי ובאת והקמתו מתוך אחיו **והביאת** אתו חדר בחדר.

[מנחת שי: בא מלא בעי"ן הפעל מכלול דף ק"ן].

מיכה (א, ח): על זאת אספדה ואילילה **אילכה** (כתיב: שילל) שולל וערום אעשה מספד פתנים ואביל כבנות יענה.

[רד"ק שם: אילכה - נכתב בו היו"ד פ"א הפעל. (לפי הרד"ק משרש ילך, לפי הקונקורדנציה של אבן-שושן משרש הלך)].

ישעיה (נט, ד): אין קרא בצדק ואין נשפט באמונה בטוח על תהו ודבר שוא הרו עמל **והוליד** און.

מלכים א (ב, כד): (כתיב: **וישיביני**) וישיביני על פסא דוד אבי.

תהילים (קמב, ה): **הביט** זמין וראה ואין לי מפיר אבד מנוס ממני אין דורש לנפשי.

ירמיה (ב, יא): **ההימיר** גוי אלהים והמה לא אלהים ועמי המיר כבודו **בלוא** יועיל.

[ספר השורשים לרד"ק - אות המם - ערך מיר: מיר. ההימיר גוי אלהים (ירמיה ב, יא), נכתב היר"ד בין ה"א הפעיל ובין פ"א הפעל והוא הנח אשר בהקים, השיב, ונכתב בזאת המלה שלא כמנהג.]
ירמיה (לו, טז): וַיְהִי כְשִׁמְעָם אֶת כָּל הַדְּבָרִים פָּחְדוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיֹּאמְרוּ אֶל בְּרוּךְ הַגִּיד לְמַלְךְ אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה.

[רד"ק שם: הגיד - כתיב ביר"ד המשך שלא כמנהג ברוב.]

שמות (יט, ג): וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו ה' מִן הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וַתִּגִּד לְבָנֶי יִשְׂרָאֵל.

ירמיה (מד, יז): כִּי עָשָׂה נַעֲשֶׂה אֶת כָּל הַדְּבָר אֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּינוּ לְקַטֹּר לְמַלְכַת הַשָּׁמַיִם וְהִסִּיף לָהּ נְסֻכִים כַּאֲשֶׁר עָשִׂינוּ אֲנַחְנוּ וְאַבְתִּינוּ מְלַכֵּינוּ וְשָׂרֵינוּ בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם וְנִשְׁבַּע לְחָם וְנִהְיָה טוֹבִים וְרָעָה לֹא רָאִינוּ.

יהושע (ו, ג): וְסַבְּתָם אֶת הָעִיר כֹּל אַנְשֵׁי הַמְּלַחְמָה הַקִּיף אֶת הָעִיר פָּעַם אַחַת כֹּה תַעֲשֶׂה שְׁשַׁת יָמִים.

[רד"ק שם: הקיף את העיר - נכת' ביר"ד כמו אם היה בחירק ואף על פי שהוא בצר"י וכן ותגיד לבני ישראל, יגיד דבר.]

נחמיה (ז, ג): (כתיב: ויאמר) וַאֲמַר לָהֶם לֹא יִפְתְּחוּ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם עַד חֹם הַשָּׁמֶשׁ וְעַד הֵם עֹמְדִים יִגִּיפוּ הַדְּלָתוֹת וְאַחֲזוּ וְהַעֲמִידוּ מִשְׁמֵרוֹת יִשְׁבִּי יְרוּשָׁלַם אִישׁ בְּמִשְׁמָרוֹ וְאִישׁ נֹגֵד בֵּיתוֹ.
דברים (טו, יד): הַעֲנִיֵק תַעֲנִיֵק לוֹ מִצֵּאֲנֶה וּמִגְרָנֶה וּמִקִּבְּהָ אֲשֶׁר בְּרַכָּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִתֵּן לוֹ.
שמות (כה, לא): וְעִשִׂיתָ מְנֻרַת זָהָב טְהוֹר מְקֻשָּׁה תִעֲשֶׂה הַמְּנוֹרָה יְרֻכָה וְקִנָּה גְבִיעֶיהָ כַּפְתָּרִיהָ וּפְרָחֶיהָ מְמֻנָה יְהִיוּ.

זכריה (יא, ז): וְאָקַח אֶת מְקֻלֵי אֶת נֶעֱם וְאֶגְדַּע אֹתוֹ לְהַפִּיר אֶת בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת כָּל הָעַמִּים.
דברי הימים ב (ה, ב): אַז יִקְהֵל שְׁלֹמֹה אֶת זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל רֹאשֵׁי הַמִּטּוֹת נְשִׂאֵי הָאֲבוֹת לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל יְרוּשָׁלַם לְהַעֲלוֹת אֶת אַרְוֹן בְּרִית ה' מֵעִיר דָּוִד הִיא צִיּוֹן.
השווה:

מלכים א (ח, א): אַז יִקְהֵל שְׁלֹמֹה אֶת זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל רֹאשֵׁי הַמִּטּוֹת נְשִׂאֵי הָאֲבוֹת לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְהַעֲלוֹת אֶת אַרְוֹן בְּרִית ה' מֵעִיר דָּוִד הִיא צִיּוֹן.

ירמיה (מד, כה): עָשָׂה נַעֲשֶׂה אֶת נְדַרֵינוּ אֲשֶׁר נְדַרְנוּ לְקַטֹּר לְמַלְכַת הַשָּׁמַיִם וּלְהַסִּף לָהּ נְסֻכִים הַקִּים תִּקְיִמְנָה אֶת נְדַרֵיכֶם וְעָשָׂה תַעֲשִׂינָה אֶת נְדַרֵיכֶם.

מלכים ב (ח, ו): וַיִּשְׂאֵל הַמֶּלֶךְ לְאִשָּׁה וַתִּסְפָּר לוֹ וַיִּתֵּן לָהּ הַמֶּלֶךְ סָרִיס אֶחָד לֵאמֹר הַשִּׁיב אֶת כָּל אֲשֶׁר לָהּ וְאֶת כָּל תְּבוּאוֹת הַשָּׂדֶה מִיּוֹם עַזְבָּה אֶת הָאָרֶץ וְעַד עֵתָה.
תהילים (יט, יד): גַּם מִזִּדִּים חֲשׂוֹף עֲבָדְךָ אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אַז אֵיִתָם וְנִקִּיתִי מִפֶּשַׁע רָב.

[רד"ק שם: אז איתם, כתוב ביר"ד אחר האל"ף, והוא הנח שהוא תמורת הדגש בלא יר"ד, כמו לא ימד (הושע ב, א), וכל לבב אנוש ימס (ישעיה יג, ז).]

(ב) בשמות פרטיים

שופטים (כא, יב): וַיִּמְצְאוּ מִיּוֹשִׁבֵי יְבִישׁ גִּלְעָד אַרְבַּע מְאוֹת נְעָרָה בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא יָדְעָה אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר וַיָּבִיאוּ אוֹתָם אֶל הַמַּחֲנֶה שֶׁלָּהּ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. (יש עוד הרבה.)

דברי הימים א (כו, לא): לְחַבְרוֹנֵי יְרֵיהָ הָרֹאשׁ לְחַבְרוֹנֵי לְתַלְדֹתֶיהָ לְאֲבוֹת בְּשַׁנַּת הָאֲרַבְעִים לְמַלְכוּת דָּוִד נְדָרְשׁוּ וַיִּמְצְאוּ בָהֶם גְּבוּרֵי חֵיל בְּנֵעֲזִיר גִּלְעָד.

(ג) בשמות קצרים

דברי הימים ב (ב, טז): וַיִּסְפָּר שְׁלֹמֹה כָּל הָאֲנָשִׁים הַגִּירִים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַסֶּפֶר אֲשֶׁר סָפַר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְצְאוּ מֵאָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת. יהושע (ט, יא): וַיֹּאמְרוּ אֵלֵינוּ זְקִינֵינוּ וְכָל יִשְׁבֵי אֶרְצֵנוּ לֵאמֹר קָחוּ בְיַדְכֶם צִדָּה לְדָרֶךְ וּלְכוּ לִקְרֹאתֶם וְאָמַרְתֶּם אֲלֵיהֶם עֲבַדְיֶכֶם אֲנַחְנוּ וְעַתָּה כָּרְתוּ לָנוּ בְרִית. [רד"ק שם: זקנינו - נכתב ביר"ד המשך בין הקו"ף והנו"ן שלא כמנהג וברש א"ר יוחנן זקנינו כתיב זקני אשמאי היו.]

שמואל ב (כב, כט): כִּי אֶתָּה גִירִי ה' וְה' יְגִיָּה חֲשָׁפִי.

תהילים (צב, יא): וְתָרַם כְּרָאִים קִרְנֵי בְלִתֵי בְשָׁמֶן רַעְנֹן.

איוב (ו, כז): אֵף עַל יְתוֹם תְּפִילוּ וְתִכְרוּ עַל רֵיעֵכֶם.

(ד) בשמות תואר

מלכים ב (ח, כא): וַיַּעֲבֹר יוֹרָם צַעֲרִיָּה וְכָל הָרֶכֶב עִמּוֹ וַיְהִי הוּא קָם לַיְלָה וַיִּכֶּה אֶת אֲדוֹם הַסַּבִּיב אֵלָיו וְאֵת שָׂרֵי הָרֶכֶב וַיִּנָּס הָעָם לְאֹהֲלָיו.

[רד"ק שם: הסביב - ביר"ד המשך שלא כמנהג עם הצרי וכמוהו הקיף את העיר ובעל כנפים יגיד דבר והוליד און.]

ירמיה (מט, לא): קוּמוּ עִלּוּ אֶל גּוֹי שְׁלִיּוֹ יוֹשֵׁב לְבֶטֶח נֶאֱמַר יְהוָה לֹא דֹלְתִים וְלֹא בְרִיחַ לוֹ בְּדָד יִשְׁכְּנוּ. [ספר השורשים לרד"ק - אות השין - ערך שלה: שלה. שלו כל בגדי בגד (ירמיה יב, א), איביה שלו (איכה א, ה), ישליו אהלים (איוב יב, ו). ובהראות למ"ד הפעל ברו"ל לא שלותי (שם ג, כו). והתאר שלו הייתי (שם טז, יב). ומשקל אחר אל גוי שליו (ירמיה מט, לא), השי"ן בשוא בפלס שאר, פאר, והוא כתוב ביר"ד המשך.]

4. מלאי יו"ד – אחרי סגול או חיריק

אוסף מלים הנכתבות עם יו"ד יתרה אחרי סגול או חיריק בתנ"ך נמצא במאגר 4 בסוף הנספח. האוסף מסודר לפי סדר אלפביתי של שרש המלה (זה הסדר בקונקורדנציה של אבן-שושן). כאן נביא דוגמאות.

(א) בפעלים

ירמיה (ט, טז): הַתְּבוֹנְנוּ וְקִרְאוּ לְמִקְוֹנוֹת וַתְּבוֹאֲיֵנָה וְאֵל הַחֲכָמוֹת שְׁלַחוּ וַתְּבוֹאֲנָה. [מובא במכלול להרד"ק דף יח ע"ב.]

יחזקאל (טז, ג): וַתִּגְבְּהֵינָה וַתַּעֲשִׂינָה תוֹעֵבָה לְפָנַי וְאָסִיר אֶתְהֶן כְּאִשֶּׁר רָאִיתִי.

יחזקאל (לה, יא): ...וְעִשִּׂיתִי כְּאִפְּךָ וְכִקְנֹאתְךָ אֲשֶׁר עִשִּׂיתָ מִשְׁנֹאתֶיךָ בָּם וְנִוְדַעְתִּי בָּם כְּאִשֶּׁר אֲשַׁפֵּטְךָ:

[רד"ק שם: אשר עשית משנאתיך בם - משנאתיך כתיב ביו"ד הרבוי ובא בסימן רבוי הזכרים לבד כמו למען אספרה כל תהלתיך וכן ונשאו את זנותיכם בזנותיך וברעתיך והדומים להם.]

שמואל א (יז, לה): וַיִּצְאֵתִי אַחֲרָיו וְהִכְתִּיו וְהִצְלִיתִי מִפְּיּוֹ וַיִּקָּם עָלַי וְהִחֲזִקְתִּי בְּזִקְנוֹ וְהִמִּיתִיו.

[רד"ק שם: והכתי והמיתיו - ביר"ד עם הדגש וכבר כתבנו הדומים לו בספר מכלל. וכן כתב בספר השורשים לרד"ק - אות המם - ערך מות.]

ירמיה (ג, כ): בַּיָּמִים הֵּהֶם וּבָעֵת הַהִיא נָאֵם ה' יִבְקֹשׁ אֶת עֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינָנוּ וְאֶת חַטָּאת יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאִינָהּ כִּי אֶסְלַח לְאִשְׁרֵי אֲשֶׁר אֲשָׂאִיר.
תהילים (טז, ה): ה' מִנֵּת חֲלָקֶי וְכוֹסֵי אֶתֶּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי.

(ב) בשמות פרטיים

מלכים א (ג, יד): וְאִם תִּלְךָ בְּדַרְכֵי לְשֹׁמֵר חֻקֵי וּמִצְוֹתַי כַּאֲשֶׁר הִלַּךְ דָּוִד אָבִיךָ וְהֶאֱרַכְתִּי אֶת יָמֶיךָ.
(יש הרבה וזה הראשון).
דברי הימים א (יב, א): וְאֵלֶּה הַבָּאִים אֶל דָּוִד לְצִיּוֹן עוֹד עֲצוּר מִפְּנֵי שְׂאוּל בֶּן קִישׁ וְהֵמָּה בְּגִבּוֹרִים עֲזָרֵי הַמִּלְחָמָה.

(ג) בשמות

קהלת (יב, א): וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֵיךָ בַּיָּמִים בְּחוֹרְתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי הַרְעָה וְהִגִּיעוּ שָׁנִים אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵינִי לִי בְּהֵם חִפְץ.
איכה (א, ח): חֲטָא חֲטָאָה יְרוּשָׁלַם עַל כֵּן לִנְיָהּ הִיָּתָה כָּל מְכַבְּדֶיהָ הִזְלוּהָ כִּי רָאוּ עֲרוֹתָהּ גַם הִיא נֶאֱנָחָה וַתִּשָׁב אַחֲרָה.
[לפי הקונקורדנציה של אבן-שושן זה נִדְּהָ בכתוב מלא. וכן כתב בספר חשק שלמה (השורשים) אות ד - שורש דד. וכן דעת האברבנאל ובעל עקידת יצחק ועוד מפרשים.
אומנם, לפי כמה מפרשי מגילת איכה - רש"י, רד"ק וראב"ע - זה משרש נוד כמו ניד].
שמואל ב (יב, יא): כֹּה אָמַר ה' הֲנִי מְקִים עֲלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ וְלִקְחָתִי אֶת נְשִׁיךָ לְעֵינֶיךָ וְנָתַתִּי לְרַעֲיֶיךָ וְשָׁכַב עִם נְשִׁיךָ לְעֵינֵי הַשָּׁמַשׁ הַזֹּאת.
[רד"ק שם: לרעיה, כתוב ביר"ד והוא לשון יחיד והיר"ד למ"ד הפועל. או פירוש לאחד מרעיה וכו'.

(ד) בשמות תואר

איוב (ח, ח): כִּי שָׁאַל נָא לְדָר רִישׁוֹן וְכוֹנֵן לְחַקֵּר אֲבוֹתָם.
יהושע (כא, י): וַיְהִי לְבָנֵי אֶהֱרֹן מִמִּשְׁפַּחַת הַקֹּהֲנֵי מִבְּנֵי לֵוִי כִּי לָהֶם הָיָה הַגּוֹרֵל רְאִישׁוֹנָהּ.

(ה) במלות יחס

בראשית (טז, ה): בְּנֵי וּבִנְיָדָה.

(ו) יו"ד לפני אות דגושה

שופטים (ה, כט): חֲכָמוֹת שְׂרוֹתֶיהָ תַעֲנִינָהּ אִם הִיא תִשָּׁיב אֲמַרְיָהּ לָהּ.
הרד"ק במכלול, שער אותיות אר"י, מביא את הדוגמאות הבאות, בהן יש דגש חזק אחרי נח נסתר מאותיות אר"י. לגבי יו"ד:
תהילים (מה, י): בְּנוֹת מְלָכִים בִּיקְרוּתֶיךָ נֶצְבָה שְׁגַל לִימִינְךָ בְּכַתֵּם אוֹפִיר.
משלי (ל, יז): עֵינַי תִּלְעַג לְאָב וְתִבוֹז לִיקְהָת אִם יִקְרוּהָ עֲרֹבִי נַחַל וַיֹּאכְלוּהָ בְנֵי נֶשֶׁר.

5. מלאי יו"ד – אחרי קמץ

יש כמה דוגמאות בודדות מסוג זה.

(א) בראשית (יג, ו): וְלֹא נָשָׂא אֶתֶם הָאָרֶץ לְשֶׁבֶת יַחֲדוֹ כִּי הָיָה רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ לְשֶׁבֶת יַחֲדוֹ.
כך כתובה המלה **יַחֲדוֹ** בדרך כלל. אולם מצאנו מלה זו גם בתוספת יו"ד:

ירמיה (מו, יב): שָׁמְעוּ גוֹיִם קְלוֹנֵךְ וְצִנְחֹתֶיךָ מְלֵאָה הָאָרֶץ כִּי גָבוֹר בְּגִבּוֹר כָּשְׁלוֹ יַחֲדוֹ נָפְלוּ שְׁנֵיהֶם.
[ספר השורשים לרד"ק - אות היוד - ערך יחד: ועל דעתי כי ו"ו יחדו הוא סימן הרבים על יחיד כמו עליו, אליו. ואף על פי שאין בו יו"ד ברוב הרי מצאנו עלו בשמים ירעם (שמואל א' ב, י). בלא יו"ד. וכן יחדיו נמצאו ביו"ד שלשה, יחדיו נפלו שניהם (ירמיה מו, יב), כי גם המה הפנו נסו יחדיו (שם מו, כא), כי מלכם בגלה ילך כהניו ושריו יחדיו (שם מט, ג), ולפי שנתקבץ בו היחידות והרבוז נאמר כן].

(ב) משלי (כו, כח): לְשׁוֹן שֶׁקֶר יִשְׁנָא דְכִיּוֹ וְפִה חֵלֶק יַעֲשֶׂה מִדְּחָה.
[יש מפרשים לשון **יחיד**: אבן עזרא שם - ישנא **דכיו** - דבק בפסוק פנים ואחור כלומר לשון דבור שקר ישנא **איש דכיו** וישנא פה דובר חלקות אשר יעשה מדחה לדחו' אחר. רבנו יונה שם - לשון שקר וגו'. עוד אמר שלמה ע"ה, לשון שקר ישנא **דכיו**. פירוש, **האיש** העניו ודכא ושפל רוח ישנא את לשון שקר, לא יאבה לו ולא ישמע אליו, כי העניו חפץ ביקר הבריות וצר לו על בשתם וקלונם. ויו"דכיו במקום ה"א השורש, כו"ו עניו].

מאגר 1

אוסף מלים הנכתבות בחולם מלא בתנ"ך. האוסף מסודר לפי סדר אלפביתי של שרש המלה (זה הסדר בקונקורדנציה של אבן-שושן).

שופטים (יג, ח): וַיֹּאמֶר בִּי אֲדוֹנָי.

שיר השירים (ה, י): דוֹדִי צַח וְאָדוֹם דָּגוּל מִרְבֵּבָה.

תהילים (נ, יג): הַאֹכֵל בְּשָׂר אֲבִירִים וְדָם עֵתוּדִים אֲשֶׁתָּה.

מלכים א (יט, ה): וַיִּשְׁכַּב וַיִּישָׁן תַּחַת רֵתֶם אֶחָד וְהִנֵּה זֶה מִלֶּאֶךָ נִגַּע בּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ קוּם אֲכֹל.

יחזקאל (ג, א): וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם אֵת אֲשֶׁר תִּמְצָא אֲכֹל אֲכֹל אֵת הַמִּגְלָה הַזֹּאת וְלֶךָ דְּבַר אֵל בֵּית יִשְׂרָאֵל.

תהילים (יח, מז): וַיְרִים אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי.

תהילים (קמג, י): לְמַדְנִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ כִּי אֵתָה אֱלֹהֵי.

תהילים (קמה, א): תִּהְלֶה לְדוֹד אַרְוַמְךָ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ.

בראשית (מח, כ): וַיְבָרְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמּוֹר.

ירמיה (יח, ה): אֵלֵי לְאִמּוֹר.

ירמיה (לג, יט): אֵל יִרְמְיָהוּ לְאִמּוֹר.

נחמיה (ב, ז): וַאֲמֹר לְמֶלֶךְ אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב. שֵׁם (שם, יז): וַאֲמֹר אֱלֹהִים. שֵׁם (שם, כ): וַאֲשִׁיב אוֹתָם דְּבַר וַאֲמֹר לָהֶם.

תהילים (מב, י): אֲמַרְנָה לְאֵל סִלְעֵי לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי לָמָּה קָדַר אֵלֶךָ בְּלַחַץ אוֹיֵב.

נחמיה (יג, ג) **ואוצרה** על אוצרות.

שופטים (ה, כג): **אורו** מרוז.

ישעיה (מח, ח): גם לא שמעת גם לא ידעת גם מאז לא פתחה אַזְנֶךָ כי ידעתי בגוד **תבגוד** ופשע מבטן קרא לך.

דניאל (יא, כד): בשלח ובמשמני מדינה יבוא ועשה אשר לא עשו אבותי ואבות אבותי בזה ושלל ורכוש להם **יבזור** ועל מבצרים יחשב מחשבתיו ועד עת.

תהילים (קמד, ו): **ברוק** ברק ותפיצם שלח חציף ותהמם.

תהילים (צד, כא): **יגודו** על נפש צדיק ודם נקי ירשיעו. [מן גוד, צ"ל כמו: (יהושע ו, יד): "ויסבו את העיר."]

משלי (ו, ל): לא יבזזו לגנב כי **יגנוב** למלא נפשו כי ירעב.

קהלת (ג, יד): ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם עליו אין להוסיף וממנו אין **לגרוע** והאלהים עשה שיראו מלפניו.

שמואל א (יז, לד): ויאמר דוד אל שאול רעה הנה עבדך לאביו בצאן ובא הארי ואת **הדוב** ונשא שמה מהעדר.

שם (שם, לו): גם את הארי גם **הדוב** הנה עבדך והנה הפלשתי הערל הזה כאחד מהם כי חרף מערכת אלהים חיים.

יהושע (י, יב): שמש בגבעון **דום** וירח בעמק אילון.

תהילים (לוז, ז): **דום** לה' והתחולל לו אל תתחר במצליח דרכו באיש עשה מזמות. (שרש דממ).

תהילים (סב, ו): אף לאלהים **דומי** נפשי כי ממנו תקותי. (שרש דממ).

שמואל א (ט, ט): לפנים בישראל זה אמר האיש בלכתו **לדרוש** אלהים לכו ונלכה עד הראה כי לנביא היום יקרא לפנים הראה.

הושע (י, יב): זרעו לכם לצדקה קצרו לפי חסד נירו לכם ניר ועת **לדרוש** את ה' עד יבוא ויורה צדק לכם. (יש עוד הרבה).

יחזקאל (כ, מ): שם ארצם ושם **אדרוש** את תרומתיכם ואת ראשית משאותיכם בכל קדשיכם.

תהילים (י, טו): שבר זרוע רשע ורע **תדרוש** רשעו בל תמצא.

איוב (י, ו): כי תבקש לעוני ולחטאתי **תדרוש**.

איוב (לט, ח): יתור הרים מרעהו ואחר כל ירוק **ידרוש**.

יחזקאל (כז, טו): בני דדן רכליק איים רבים סחרת ידך קרנות שן (כתיב: **הובנים**) והבנים השיבו אשכרך:

ישעיה (מא, ז): ויחזק חרש את צרף מחליק פטיש את **הולם** פעם אמר לדבק טוב הוא ויחזקהו במסמרים לא ימוט.

[רד"ק שם: את הולם פעם - **הולם שם דבר** כי הוא מלעיל ופירוש הולם מכה מן והלמה סיסרא.]

אסתר (ט, א): ובשנים עשר חדש הוא חדש אדר בשלושה עשר יום בו אשר הגיע דבר המלך ודתו להעשות ביום אשר שברו איבי היהודים לשלוט בהם **ונהפוך** הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם.

קהלת (ג, ג): עת **להרוג** ועת **לרפוא** עת **לפרוע** ועת לבנות.

אסתר (ז, ד): כי נמכרנו אני ועמי להשמיד להרוג ולאבד ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי כי אין הצר שוה בגזק המלך.

עמוס (ב, ג): והכרתי שופט מקרבה וכל שריה אהרוג עמו אמר ה'.

ירמיה (א, י): ראה הפקדתיך היום הזה על הגוים ועל הממלכות לנתוש ולנתוץ ולהאבד ולהרוס לבנות ולנטוע.

מלאכי (א, ד): המה יבנו ואני אהרוס.

איוב (יב, יד): הן יהרוס ולא יבנה יסגר על איש ולא יפתח.

דברי הימים ב (יא, טז): באו ירושלם לזבות.

תהילים (עז, יב): (כתיב: אזכיר) אזכור מעללי י/ה כי אזכרה מקדם פלאך:

חבקוק (ג, ב): ברגז רחם תזכור.

איכה (ג, כ): זכור תזכור (כתיב: ותשיח) ותשוח עלי נפשי.

תהילים (קלב, א): שיר המעלות זכור ה' לדוד את כל ענותו.

קהלת (ג, ה): את להשליך אבנים ועת כנוס אבנים את לחבוק ועת לרחק מחבק.

איוב (לד, יז): האף שונא משפט יחבוש ואם צדיק כביר תרשיע.

תהילים (קז, כז): יחוגו וינועו פשכור וכל חכמתם תתבלע.

תהילים (מה, ד): חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך.

תהילים (לט, ב): אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה לפי מחסום בעד רשע לנגדי.

מלכים א (יד, טז): ויתן את ישראל בגלל חטאות ירבעם אשר חטא ואשר החטיא את ישראל. (יש עוד הרבה.)

ישעיה (מד, כב): מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאותיך שובה אלי כי גאלתיך. (יש עוד.)

נחמיה (ט, לז): ותבואתה מרבה למלכים אשר נתתה עלינו בחטאותינו ועל גויתינו משלים ובבקהמתנו כרצונם ובצרה גדולה אנחנו.

יחזקאל (כא, כט): בהגלות פשעיכם להראות חטאותיכם בכל עלילותיכם.

תהילים (י, ט): יארב במסתר פאריה בסכה יארב לחטוף עני יחטף עני במשכו ברשתו.

ישעיה (כא, א): משא מדבר ים כסופות בנגב לחלוף ממדבר בא מארץ נוראה.

ירמיה (יג, יד): ונפצתים איש אל אחיו והאבות והבנים יחדו נאם ה' לא אחמול ולא אחוס ולא ארחם מהשחיתם. (יש עוד.)

חבקוק (א, יז): העל פן יריק חרמו ותמיד להרג גוים לא יחמול.

משלי (ו, לד): כי קנאה חמת גבר ולא יחמול ביום נקם. (יש עוד.)

איוב (מ, כג): הן יעשק נהר לא יחפוז יבטח פי יגיה ירדן אל פיהו.

דברי הימים א (כב, ב): ויאמר דויד לכנוס את הגרים אשר בארץ ישראל ויעמד חצבים לחצוב אבני גזית לבנות בית האלהים.

משלי (כג, ל): למאחרים על היין לבאים לחקור ממסד.

הושע (י, יא): ואפרים עגלה מלמדה אהבתי לדוש ואני עברתי על טוב צוארה ארכיב אפרים יחרוש יהודה ושדד לו יעקב.

עמוס (ו, יב): הירצון בסלע סוסים אם יחרוש בבקרים כי הפכתם לראש משפט ופרי צדקה ללענה.

משלי (כד, יא): הצל לקחים למנות ומטים להרג אם תחשוף.

איוב (לז, ז): ביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשהו.

ישעיה (ח, טז): צור תעודה חתום תורה בלמדי.

ירמיה (יא, יט): ואני ככבש אלוף יובל לטבח ולא ידעתי כי עלי חשבו מחשבות נשחיתה עץ בלחמו ונכרתנו מארץ חיים ושמו לא יזכר עוד.

תהילים (סד, ו): חזקו למו דבר רע יספרו לטמון מוקשים אמרו מי יראה למו.

איוב (לא, לג): אם פסיתי כאדם פשעי לטמון בחבי עוני.

ירמיה (כז, א): בראשית ממלכת יהויקים בן יאושיהו מלך יהודה היה הדבר הזה אל ירמיה... ויקרא (כו, מב): וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר. (יש עוד).

ירמיה (א, ה) בטרם (כתיב: אצורה) אצרך בבטן ידעתיך ובטרם תצא מרחם הקדשתיך נביא לגוים נתתיך. [רד"ק שם: בטרם אצורך - כן כתיב בוי"ו וקרי הצד"י בקמץ חטף כמשפטו עם הכנויים ואין עמו וי"ו והענין אחד.]

דניאל (יא, ו): ולקץ שנים יתחברו ובת מלך הנגב תבוא אל מלך הצפון לעשות מישרים ולא תעצר פוח הזרוע ולא יעמד וזרעו ותנתן היא ומביאה והילדה ומחזקה בעתים. (אפילו בסמיכות!)

ירמיה (לג, ח): וטהרתים מכל עונם אשר חטאו לי וסלחתי (כתיב: לכול) לכל עונותיהם אשר חטאו לי ואשר פשעו בי.

קהלת (ג, ה): עת להשליך אבנים ועת כנוס אבנים עת לחבוק ועת לרחק מחבק.

אסתר (ד, טז): לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום גם אני ונערתי אצום כן ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת וכאשר אבדתי אבדתי.

נחמיה (יב, מד): ויפקדו ביום ההוא אנשים על הנשכות לאוצרות לתרומות לראשית ולמעשרות לכנוס בהם לשדי הערים מנאות התורה לכהנים וללויים כי שמחת יהודה על הפהנים ועל הלויים העמדים.

דברי הימים א (כב, ב): ויאמר דויד לכנוס את הגרים אשר בארץ ישראל ויעמד חצבים לחצוב אבני גזית לבנות בית האלהים. (יש עוד).

תהילים (יז, יב): דמינו פאריה יכסוף לטרף וככפיר ישב במסתרים.

קהלת (ז, ט): אל תבהל ברוחך לבעוס כי כעס בחיק כסילים ינוח.

דברי הימים ב (ב, ז): ושלח לי עצי ארזים ברושים ואלגומים מהלבנון כי אני ידעתי אשר עבדיך ידעיים לכרות עצי לבנון והנה עבדי עם עבדיך.

דברי הימים ב (כט, י): ...עתה עם לבבי לכרות ברית.

ישעיה (סא, ח): כי אני ה' אהב משפט שגא גזל בעולה ונתתי פעלתם באמת וברית עולם אכרות להם.

תהילים (פז, ו): ה' יספר בכתוב עמים זה ילד שם סלה.

יחזקאל (לז, טז): ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתב עליו ליהודה ולבני ישראל (כתיב: חברו) חבירו ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל (כתיב: חברו) חבירו.

ישעיה (נה, א-ב): הוי כל צמא לכו למים ואשר אין לו כסף לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלוא כסף ובלוא מחיר יין וחלב. למה תשקלו כסף בלוא לחם ויגיעכם בלוא לשבעה שמעו שמוע אלי ואכלו טוב ותתענג בדשן נפשכם. (יש עוד).

עובדיה (א, טז): כי כאשר שתיתם על הר קדשי ישתו כל הגוים תמיד ושתו ולעו והיו בלוא היו.

ישעיה (סה, א): נדרשתי בלוא שאלו נמצאתי ללא בקשני אמרתי הנני אל גוי לא קרא בשמי.

בראשית (ד, ז): הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואליך תשוקתו ואתה תמשל בו. (יש עוד הרבה).

משלי (כג, א): כי תשב ללחום את מושל בין תבין את אשר לפניך.

שמואל א (יג, כ): וירדו כל ישראל הפלשתים ללטוש איש את מחרשתו ואת אתו ואת קרדמו ואת מחרשתו.

תהילים (ז, יג): אם לא ישוב חרבו ילטוש קשתו דרך ויכוונה.

איוב (טז, ט): אפו טרף וישטמני חרק עלי בשניו צרי ילטוש עיניו לי.

עמוס (ג, ה): התפל צפור על פח הארץ ומוקש אין לה היעלה פח מן האדמה ולכוד לא ילכוד.

יחזקאל (מה, ג): ומן המדה הזאת תמוד ארץ (כתיב: חמש) חמשה ועשרים אלף ורחב עשרת אלפים ובו יהיה המקדש קדש קדשים.

תהילים (יז, ה): תמד אשרי במעלותיך בל נמוטו פעמי.

נחמיה (י, לב): ועמי הארץ המביאים את המקחות וכל שבר ביום השבת למכור לא נקח מהם בשבת וביום קדש ונטש את השנה השביעית ומשא כל יד.

איוב (כ, כב): במלאות שפקו יצר לו כל יד עמל תבאנו.

אסתר (א, ה): ובמלאות הימים האלה עשה המלך לכל העם הנמצאים בשושן הבירה למגדול ועד קטן משתה שבעת ימים בחצר גנת ביתן המלך.

ירמיה (כה, יב): והיה כמלאות שבעים שנה אפקד על מלך בבל ועל הגוי ההוא.

דניאל (ט, ב): בשנת אחת למלכו אני דניאל בספרים מספר השנים אשר היה דבר ה' אל ירמיה הנביא למלאות לחרבות ירושלים שבעים שנה.

דברי הימים א (כט, ה): לזהב לזהב ולכסף לכסף ולכל מלאכה ביד חרשים ומי מתנדב למלאות ידו היום לה'. (יש עוד).

יחזקאל (כ, לג): ... ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוך עליכם.

שמואל א (כד, כ): ועתה הנה ידעתי כי מלך תמלוך וקמה בידך ממלכת ישראל.

משלי (ל, כב): תחת עבד כי ימלוך ונבל כי ישבע לחם.

דברי הימים ב (כח, כב): ובעת הצר לו ויוסף למעול בה' הוא המלך אחז.

קהלת (ח, יז): וראיתי את כל מעשה האלהים כי לא יוכל האדם למצוא את המעשה אשר נעשה תחת השמש בשל אשר יעמל האדם לבקש ולא ימצא וגם אם יאמר החכם לדעת לא יוכל למצא.

ישעיה (נח, יג): אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך ביום קדשי וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכבד וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר.

נחמיה (ט, יד): ואת שבת קדשך הודעת להם ומצוות וחקים ותורה צוית להם ביד משה עבדך. (יחיד מלא מתוך 120).

שיר השירים (ג, ו): מי זאת עלה מן המדבר כתימרות עשן מקטרת מור ולבונה מכל אבקת רוכל.

שיר השירים (ה, ה): קמתי אני לפתח לדודי וידי נטפו מור ואצבעתי מור עבר על כפות המנעול.

שיר השירים (ה, א): באתי לגני אחתי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי אכלו רעים שתו ושכרו דודים.

נחמיה (ו, ו): כתוב בה בגוים נשמע וגשמו אמר אתה והיהודים חשבים למרוד על פן אתה בונה החומה ואתה הוה להם למלך כדברים האלה.

ישעיה (יח, ב): השלח בים צירים ובכלי גמא על פני מים לכו מלאכים קלים אל גוי ממשך ומורט אל עם נורא מן הוא והלאה גוי קו קו ומבוסה אשר בזאו נהרים ארצו. (יש עוד בפס' ז).

קהלת (ב, ג): תרתי בלבי למשוף ביין את בשרי ולבי נהג בחכמה ולאחז בסכלות עד אשר אראה אי זה טוב לבני האדם אשר יעשו תחת השמים מספר ימי חייהם.

איוב (כא, לג): מתקו לו רגבי נחל ואחריו כל אדם ימשוף ולפניו אין מספר.

יחזקאל (יט, יד): ותצא אש ממטה בדיה פריה אכלה ולא היה בה מטה עז שבט למשול קינה היא ותהי לקינה.

משלי (כב, ז): עשיר ברשים ימשול ועבד לזה לאיש מלוה.

משלי (יב, כד): יד חרוצים תמשול ורמיה תהיה למס.

שופטים (ד, יט): ויאמר אליה השקיני נא מעט מים כי צמאתי ותפתח את נאוד החלב ותשקהו ותכסהו.

ישעיה (לד, ד): ונמקו כל צבא השמים ונגלו כספר השמים וכל צבאם יבול כנבל עלה מגפן וכנבלת מתאנה.

יחזקאל (מז, יב): ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבול עלהו ולא יתם פרוי לחדשו יבכר כי מימיו מן המקדש המה יוצאים (כתיב: והיו) והיה פרוי למאכל ועלהו לתרופה.

תהילים (א, ג): והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פרוי יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח.

איוב (יד, יח): ואולם הר נופל יבול וצור יעתק ממקמו.

תהילים (לז, ב): כי כחציר מהרה ימלו וכירק דשא יבולון.

איוב (ז, ז): מאנה לנגוע נפשי המה כדוי לחמי.

תהילים (פט, כד): וכתותי מפניו צריו ומשנאיו אגוף.

משלי (ג, כג): אז תלך לבטח דרכך ורגלך לא תגוף.

נחום (ג, ז): והיה כל ראיך ידוד ממך ואמר שדדה נינה מי יגוד לה מאין אבקש מנחמים לך.

קהלת (ה, ד): טוב אשר לא תדר **משתדור** ולא תשלם.

ירמיה (א, י'): ראה הפקדתיך היום הזה על הגוים ועל הממלכות לנתוש ולנתוץ ולהאבד ולהרוס לבנות ולנטוע. (יש עוד).

ירמיה (ג, יב): הלך וקראת את הדברים האלה צפונה ואמרת שובה משבה ישראל נאם ה' **לוא** אפיל פני בכם כי חסיד אני נאם ה' לא **אטור** לעולם.

תהילים (קג, ט): לא לנצח יריב ולא לעולם **יטור**.

הושע (יב, טו): הכעיס אפרים תמרורים ודמיו עליו **יטוש** וחרפתו ישיב לו אדניו.

משלי (יז, יד): פוטר מים ראשית מדון ולפני התגלע הריב **נטוש**.

שמואל ב (ג, לד): ידך לא אסרות ורגליך לא לנחשתיים הגשו **כנפול** לפני בני עולה נפלת ויספו כל העם לבכות עליו.

יחזקאל (כג, כה): ונתתי קנאתי בך ועשו אותך בחמה אפך ואזנך יסירו ואחריתך בחרב **תפול** המה בנך ובנותיך יקחו ואחריתך תאכל באש. (יש עוד).

ישעיה (י, לד): ונקף סבכי היער בברזל והלבנון באדיר **יפול**. (יש עוד).

דברים (לב, מג): הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו **יקום** ונקם ישיב לצריו וכפר אדמתו עמו.

בראשית (ד, יג): ויאמר קין אל ה' גדול עוני **מנשוא**.

ירמיה (א, י'): ראה הפקדתיך היום הזה על הגוים ועל הממלכות לנתוש ולנתוץ ולהאבד ולהרוס לבנות ולנטוע.

ירמיה (יח, ז): רגע אדבר על גוי ועל ממלכה לנתוש ולנתוץ ולהאבד.

ירמיה (לא, כז): והיה כאשר שקדתי עליהם לנתוש ולנתוץ ולהרוס ולהאבד ולהרע כן אשקד עליהם לבנות ולנטוע נאם ה'.

ירמיה (יב, יד): פה אמר ה' על כל שכני הרעים הנגעים בנחלה אשר הנחלתי את עמי את ישראל הנני נתשם מעל אדמתם ואת בית יהודה **אתוש** מתוכם.

ירמיה (כד, ו): ושמתי עיני עליהם לטובה והשבתיים על הארץ הזאת ובניתיים ולא אהרס ונטעתיים ולא **אתוש**.

זכריה (יד, י'): **ישוב** כל הארץ כערבה מגבע לרמון נגב ירושלם וראמה וישבה תחתיה למשער בנימן עד מקום שער הראשון עד שער הפנים ומגדל חננאל עד יקבי המלך.

חבקוק (ב, טז): שבעת קלון מכבוד שתה גם אתה והערל **תשוב** עליך כוס זמין ה' וקיקלון על קבודך.

משלי (כו, יד): הדלת **תשוב** על צירה ועצל על מטתו.

ישעיה (מד, יט): ולא ישיב אל לבו ולא דעת ולא תבונה לאמר חציו שרפתי במו אש ואף אפיתי על גחליו לחם אצלה בשר ואכל ויתרו לתועבה אעשה לבול עץ **אסגוד**.

יהושע (ב, ה): והיה השער **לסגור** בחשך והאנשים יצאו לא ידעתי אנה הלכו האנשים ודפו מהר אחריהם כי תשיגום.

איוב (טו, ג): הוכח בדבר לא **יסכון** ומלים לא יועיל בם.

ישעיה (נה, ז): יֵצֵב רָשָׁע דְרָכּוֹ וְאִישׁ אֶנּוֹן מִחֻשְׁבְּתוֹ וְיֹשֵׁב אֶל ה' וִירַחֲמֵהוּ וְאֵל אֱלֹהֵינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסִלּוֹחַ.

ירמיה (טז, ה): ...וְאֵל תִּלְךָ לְסִפּוֹד.

איוב (לד, ז): כִּי יִסִּיף עַל חֻטְאָתוֹ פֶּשַׁע בֵּינֵינוּ יִסְפּוֹק וְיִרְבֶּה אֲמָרָיו לְאֵל.

איוב (לא, ד): הֲלֹא הוּא יִרְאֶה דְרָכֶי וְכָל צַעֲדֵי יִסְפּוֹר.

דברי הימים ב (לב, ג): וַיִּוְעֶץ עִם שָׂרָיו וְגַבְרִיּוֹ לְסִתּוֹם אֶת מִימֵי הַעֵינֹת אֲשֶׁר מִחוּץ לְעִיר וַיַּעֲזְרוּהוּ.

ירמיה (מ, ט): וַיֵּשְׁבַע לָהֶם גְּדֻלָּהוּ בֵּן אַחִיקָם בֶּן שָׁפָן וְלֹאֲנָשֵׁיהֶם לֵאמֹר אֵל תִּירָאוּ מִעֲבוֹד הַכַּשְׂדִּים שָׁבוּ בְּאֶרֶץ וְעַבְדוּ אֶת מֶלֶךְ בָּבֶל וַיֵּיטֵב לָכֶם.

דברי הימים ב (לג, טז): ...וַיֹּאמֶר לַיהוָה לְעַבְדֹךָ אֶת ה' וכו'.

משלי (י, כה): כַּעֲבוֹר סוּפָה וְאִין רָשָׁע וְצַדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם.

איכה (ג, מד): סִכּוּתָהּ בְּעֵינֵי לֶךְ מִעֲבוֹר תִּפְלָה.

יהושע (ד, א): וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תָּמַן כָּל הַגּוֹי לְעַבְדֹךָ אֶת הִירְדָן וַיֹּאמֶר ה' אֵל יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר.

שמואל ב (יז, טז): וַעֲתָה שְׁלַחוּ מִהֶרָה וְהִגִּידוּ לְדָוִד לֵאמֹר אֵל תִּלְוֶה בְּעַרְבוֹת הַמִּדְבָּר וְגַם עֲבוֹר תַּעֲבוֹר פֶּן יִבְלַע לְמַלְכָּךְ וְלִכְלֹל הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ.

נחום (ב, א): הִנֵּה עַל הַהַרִים רִגְלֵי מְבַשֵּׂר מִשְׁמֵי שָׁלוֹם חָגִי יְהוָה חֲגִיף שְׁלָמִי נְדָרֶיךָ כִּי לֹא יוֹסִיף עוֹד (כתיב: לְעַבְדֹךָ) לְעַבְדֹךָ בְּבָלִיעַל כְּלָה נִכְרַת.

תהילים (קמא, י): יִפְלוּ בְמַכְמָרֵי רָשָׁעִים יַחַד אֲנָכִי עַד אֲעַבְרֹר. (יש עוד.)

שמואל ב (יז, טז): וַעֲתָה שְׁלַחוּ מִהֶרָה וְהִגִּידוּ לְדָוִד לֵאמֹר אֵל תִּלְוֶה בְּעַרְבוֹת הַמִּדְבָּר וְגַם עֲבוֹר תַּעֲבוֹר פֶּן יִבְלַע לְמַלְכָּךְ וְלִכְלֹל הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ.

ישעיה (כו, כ): לֶךְ עִמִּי בֵּא בְחַדְרֶיךָ וְסַגְר דְּלִתֶיךָ \ {דְּלִתֶיךָ} בְּעֵדֶךָ חֲבִי כִמְעַט רָגַע עַד (כתיב: יַעֲבוֹר) יַעֲבֹר זָעַם.

ישעיה (לא, ט): וְסִלְעוּ מִמְּגוֹר יַעֲבוֹר וְחַתּוּ מִנֶּס שָׂרָיו נֹאֵם ה' אֲשֶׁר אֹר לֹו בְּצִיּוֹן וְתִנּוֹר לֹו בִירוּשָׁלַם.

תהילים (קמח, ו): וַיַּעֲמִידֶם לְעַד לְעוֹלָם חֶק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר. (יש עוד.)

יחזקאל (כ, כח): וְאֲבִיָּאִם אֵל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׂאָתִי אֶת יְדֵי לְתַת אֹתָהּ לָהֶם וַיִּרְאוּ כָל גְּבַעָה רָמָה וְכָל עֵץ עֲבוֹת וַיִּזְבְּחוּ שָׁם אֶת זִבְחֵיהֶם וַיִּתְּנוּ שָׁם פֶּעַס קָרְבָּנִם וַיִּשְׂמִימוּ שָׁם רִיחַ נִיחוּחֵיהֶם וַיִּסִּיכוּ שָׁם אֶת נִסְכֵיהֶם.

דברי הימים ב (ד, ב): וַיַּעַשׂ אֶת הַיָּם מוֹצֵק עֶשֶׂר בָּאֲמָה מִשְׁפָּתוֹ אֵל שְׁפָתוֹ עֲגוֹל סָבִיב וְחֲמֵשׁ בָּאֲמָה קוֹמָתוֹ וְקוֹ שְׁלֹשִׁים בָּאֲמָה יָסֵב אֹתוֹ סָבִיב.

מלכים ב (ז, ט): וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ לֹא כֵן אֲנַחְנוּ עֹשִׂים הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם בְּשָׂרָה הוּא וְאֲנַחְנוּ מִחֻשִׁים וְחֻכֵינוּ עַד אֹר הַבֶּקֶר וּמִצְאָנוּ עוֹוֹן וַעֲתָה לָכּוּ וְנִבְאָה וְנִגִּידָה בֵּית הַמֶּלֶךְ. (יש 4 מתוך 229.) [רד"ק שם: עוון - מלא בשני וו"ן.]

משלי (ה, כב): עוֹנוֹתֶיךָ יִלְכְּדוּ אֶת הָרָשָׁע וּבְחַבְלֵי חֻטְאָתוֹ יִתְמָךְ.

תהילים (פד, ו): אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לֹו בְּ מַסְלוֹת בְּלִבָּבָם.

משלי (לא, כה): עוֹז וְהִדָּר לְבוּשָׁה וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן. (יש עוד.)

איוב (ו, יד): לְמַס מִרְעָהוּ חֶסֶד וַיִּרְאֵת שְׂדֵי יַעֲזוֹב.

דברי הימים א (יח, ה): וַיָּבֵא אֲרָם דְּרָמָשֶׁק לְעִזּוֹר לְהַדְדֵּעַזְר מֶלֶךְ צוּבָה וַיֵּךְ דָּוִד בְּאֲרָם עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלְף אִישׁ. (יש עוד).

ישעיה (נז, טז): כִּי לֹא לְעוֹלָם אָרִיב וְלֹא לְנֹצַח אֶקְצוּף כִּי רוּחַ מִלְּפָנַי יַעֲטוּף וּנְשָׁמוֹת אֲנִי עֹשִׂיתִי.

יחזקאל (יח, טז): וְאִישׁ לֹא הוֹנֶה חֶבֶל לֹא חָבַל וּגְזָלָה לֹא גָזַל לְחֶמּוֹ לְרַעֵב נָתַן וְעִירוֹם כֶּסֶה בְּגָד. [במקום "ועירום".]

ישעיה (כג, יב): וַיֹּאמֶר לֹא תוֹסִיפִי עוֹד לְעַלּוֹז הַמַּעֲשָׂקָה בְּתוֹלֵת בֵּת צִידוֹן (כתיב: כתיים) כְּתִים קוֹמִי עֲבְרִי גַם שָׁם לֹא יִנוּחַ לְךָ.

חבקוק (ג, יח): וְאֲנִי בֵּה' אֶעֱלוֹזָה אֲגִילָה בְּאַלְהֵי יִשְׂרָאֵל.

עזרא (ט, טו): כִּי אֵין לַעֲמוּד לְפָנֶיךָ עַל זֹאת. (יש עוד).

נחום (א, ו): לִפְנֵי זַעֲמוֹ מִי יַעֲמוּד וּמִי יִקוּם בַּחֲרוֹן אַפּוֹ חֲמָתוֹ נִתְּכָה כְּאֵשׁ וְהִצְרִים נִתְּצוּ מִמֶּנּוּ. (יש עוד).

רות (ב, ז): וַתֹּאמֶר אֶלְקֻטָּה נָא וְאֶסְפְּתִי בְּעַמְרִים אַחֲרֵי הַקּוֹצְרִים וַתְּבוֹא וַתַּעֲמֹד מֵאֵז הַבְּקָר וְעַד עֵתָה זֶה שְׁבֵתָה הַבַּיִת מְעֻט.

תהילים (קז, מא): וַיִּשְׁגַּב אֲבִיוֹן מֵעוֹנֵי וַיִּשָּׂם כְּצֹאן מִשְׁפָּחוֹת.

קהלת (ג, ב): עֵת לְלֶדֶת וְעֵת לָמוּת עֵת לְטַעַת וְעֵת לְעִקּוֹר נְטוּעַ.

שופטים (יט, ט): וַיִּקָּם הָאִישׁ לְלֶכֶת הוּא וּפְלִגְשׁוֹ וַנְּעָרוּ וַיֹּאמֶר לוֹ חֲתָנּוֹ אֲבִי הַנְּעָרָה הִנֵּה נָא רַפָּה הַיּוֹם לְעָרוֹב לִינּוּ נָא הִנֵּה חֲנוּת הַיּוֹם לִין פֹּה וַיִּיטֵב לְבַבְךָ וְהִשְׁכַּמְתָּם מִחֵר לְדַרְכְּכֶם וְהִלַּכְתָּ לְאַהֲלֶךָ.

יואל (א, כ): גַּם בַּהֲמוֹת שְׂדֵה תַעֲרוֹג אֲלֶיךָ כִּי יִבְשׁוּ אֲפִיקֵי מַיִם וְאֵשׁ אֲכָלָה נְאוֹת הַמִּדְבָּר.

איוב (לא, לד): כִּי אֶעְרוֹץ הַמּוֹן רַבָּה וּבוֹז מִשְׁפָּחוֹת יַחֲתִנֵּי וְאָדָם לֹא אֵצֵא פִּתַח.

איוב (יג, כה): הֲעֵלָה נִדְף תַעֲרוֹץ וְאֵת קֶשׁ יִבֶּשׁ תִּרְדֹּף.

ישעיה (מז, יב): עַמְדֵי נָא בַחֲבָרֶיךָ וּבָרֵב כְּשִׁפְיָךְ בְּאֶשֶׁר יִגְעַת מִנְעוּרֶיךָ אוֹלֵי תוֹכְלֵי הוֹעִיל אוֹלֵי תַעֲרוּצֵי.

דברי הימים א (ה, כ): וַיַּעֲזְרוּ עֲלֵיהֶם וַיִּנְתְּנוּ בְיָדָם הַהֲגֵרִיאִים וְכָל שְׁעֵמָהֶם כִּי לְאַלְהֵים זָעְקוּ בַמִּלְחָמָה וַנַּעֲתוֹר לָהֶם כִּי בִטְחוּ בּוֹ.

הושע (ד, יד): לֹא אֶפְקוֹד עַל בְּנוֹתֵיכֶם כִּי תִזְנִינָה וְעַל פְּלוֹתֵיכֶם כִּי תִנְאַפְּנָה כִּי הֵם עִם הַזְנוֹת וַפְּרָדוּ וְעִם הַקְּדוּשׁוֹת יִזְבְּחוּ וְעִם לֹא יִבִּין יִלְבֹּט. (יש עוד).

הושע (ט, ט): הָעֵמִיקוּ שִׁחַתוּ כִּימֵי הַגְּבֵעָה יִזְכּוֹר עוֹנָם יִפְקוֹד חֲטָאתָם.

קהלת (ג, ג): עֵת לַהֲרוֹג וְעֵת לְרַפּוֹא עֵת לְפָרוֹץ וְעֵת לִבְנוֹת.

הושע (ז, יב): כְּאֶשֶׁר יִלְכוּ אֶפְרוּשׁ עֲלֵיהֶם רִשְׁתִּי כְּעוֹף הַשָּׁמַיִם אוֹרִידֵם אִיסָרִם כְּשִׁמְעַתְּם לַעֲדָתָם.

תהילים (סד, ח): וַיִּרְם אֱלֹהִים חֵץ פִּתְאוֹם הָיוּ מְכוֹתָם. (יחיד עם ו'ו).

תהילים (קמד, יג): מִזּוּיָנוּ מִלְּאִים מִפִּיקִים מִזֵּן אֵל זֵן צִאוּנָנוּ מֵאַלִּיפוֹת מְרַבְּבוֹת בְּחוּצוֹתֵינוּ.

בראשית (יט, כב): מִהָרַר הַמִּלֵּט שָׁמָּה כִּי לֹא אוֹכַל לַעֲשׂוֹת דְּבָר עַד בְּאֶךְ שָׁמָּה עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הָעִיר צוּעֵר. (לפי המשקל צ"ל חסר).

דברי הימים ב (כו, כג): וישכב עזיהו עם אבתיו ויקברו אתו עם אבתיו בשדה הקבורה אשר למלכים כי אמרו מצורע הוא וימלך יותם בנו תחתיו.

דניאל (יא, לה): ומן המשכילים יכשלו לצרוף בהם ולברר וללבן עד עת קץ כי עוד למועד.

איוב (ה, ג): אני ראיתי איל משריש ואקוב ונהו פתאם.

ירמיה (יט, יא): ...ונבתפת יקברו מאין מקום לקבור.

דניאל (יא, ל): ובאו בו ציים כתיים ונכאה ושב וזעם על ברית קודש ועשה ושב ויבן על עזבי ברית קודש.

קהלת (יב, ח): הבל הבלים אמר הקהלת הכל הבל.

יחזקאל (כא, כח): והיה להם (כתיב: כקסום) כקסום-שוא בעיניהם שבעי שבעות להם והוא מזכיר עון להתפשט. [רד"ק שם: והיה להם כקסום שוא בעיניהם - כקסום כתיב בוי"ו וקרי בלא וי"ו בקמץ חטף והוא מקור.]

שמואל א (כח, ח): ויתחפש שאול וילבש בגדים אחרים וילך הוא ושני אנשים עמו ויבאו אל האשה לילה ויאמר (כתיב: קסומי) קסמי-נא לי באוב והעלי לי את אשר אמר אליך. [רד"ק שם: קסמי - משפטו על המנהג קסמי בשקל מלכי עלינו ונהפך הקמץ חטף לעי"ן הפועל ופ"א הפעל בקמץ רחב לתפארת המלה.]

ישעיה (נז, טז): כי לא לעולם אריב ולא לנצח אקצוף כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי.

ויקרא (כה, ה): את ספיח קצירך לא תקצור ואת ענבי נזירך לא תבצר שנת שבתון יהיה לארץ. (יש עוד.)

ישעיה (יז, ה): והיה כאסף קציר קמה וזרעו שבלים יקצור והיה כמלקט שבלים בעמק רפאים. (יש עוד.)

משלי (כב, ח): זרע עולה (כתיב: יקצור) קצר-און ושבת עברתו יכלה.

שופטים (ח, א): ויאמרו אליו איש אפרים מה הדבר הזה עשית לנו לבלתי קראות לנו כי הלכת להלחם במדן ויריבון אתו בחזקה.

ירמיה (לו, כג): והי בקרוא יהודי שלש דלתות וארבעה יקרעה בתער הספר והשלך אל האש אשר אל האח עד תם כל המגלה על האש אשר על האח.

יחזקאל (י, יג): לאופנים להם קורא הגלגל באזני.

קהלת (ג, ז): עת לקרוע ועת לתפור עת לחשות ועת לדבר.

צפניה (ב, א): התקושו וקושו הגוי לא נכסף. [רד"ק שם: וקושו השי"ן דגושה לחסרון הכפל כמו וסבו את העיר.]

איוב (לג, יט): והוכח במכאוב על משכבו (כתיב: וריב) ורוב עצמיו אתן.

דברי הימים א (ד, לח): אלה הבאים בשמות נשיאים במשפחותם ובית אבותיהם פרצו לרוב.

דברי הימים ב (לא, י): ...אכול ושבוע והותר עד לרוב...

במדבר (יד, י): ויאמרו כל העדה לרגום אתם באבנים וכבוד ה' נראה באהל מועד אל כל בני ישראל.

תהילים (יח, לח): ארדוף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם.

קהלת (ג, ג): עת להרוג ועת לרפוא עת לפרוץ ועת לבנות.

יחזקאל (כט, ז): בתפשם בך (כתיב: בכפך) בכף תרוץ ובקעת להם כל כתף ובהשענם עליך תשבר והעמדת להם כל מתנים.

יהושע (טו, יח): ויהי בבואה ותסיתהו לשאול מאת אביה שדה ותצנח מעל החמור ויאמר לה כלב מה לך. (יש עוד).

שמואל א (כב, טו): היום החלתי (כתיב: לשאול) לשאל-לו באלהים חלילה לי אל ישם המלך בעבדו דבר בכל בית אבי כי לא ידע עבדך בכל זאת דבר קטן או גדול.

דברי הימים א (יח, י): וישלח את הדורם בנו אל המלך דויד (כתיב: לשאול) לשאל-לו לשלום ולברכו על אשר נלחם בהדדעזר וינכהו כי איש מלחמות תעו היה הדדעזר וכל כלי זהב וכסף ונחשת.

הושע (ב, כ): וכרתי להם ברית ביום ההוא עם חית השדה ועם עוף השמים ורמש האדמה וקשת וחרב ומלחמה אשבור מן הארץ והשפכתיים לבטח.

ישעיה (מב, ג): קנה רצוץ לא ישבור ופשתה כהה לא יכבנה לאמת יוציא משפט.

הושע (ז, ד): כלם מנאפים כמו תנור בערה מאפה ישבות מעיר מלוש בצק עד חמצתו.

ירמיה (מז, ד): על היום הבא לשדוד את כל פלשתים...

שמואל ב (יח, ט): ויקרא אבשלום לפני עבדי דוד ואבשלום רכב על הפרד ויבא הפרד תחת שובך האלה הגדולה ויחזק ראשו באלה ויתן בין השמים ובין הארץ והפרד אשר תחתיו עבר.

איכה (ג, כ): זכור תזכור (כתיב: ותשיח) ותשוח עלי נפשי.

יחזקאל (מ, לט): ובאלם השער שנים שלחנות מפו ושנים שלחנות מפה לשחוט אליהם העולה והחטאת והאשם.

דניאל (יא, כו): ואכלי פת בגו ישברוהו וחילו ישטוף ונפלו חללים רבים.

דברי הימים ב (ו, א): אז אמר שלמה ה' אמר לשכון בערפל.

ישעיה (נז, טו): כי לה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים.

ירמיה (לג, טז): בימים ההם תושע יהודה וירושלם תשכון לבטח וזה אשר יקרא לה ה' צדקנו. (יש עוד).

שופטים (ה, יז): גלעד בעבר הירדן שכן ודן למה יגור אניות אשר ישב לחוף ימים ועל מפרציו ישכון. (יש עוד).

איוב (טו, כח): וישכון ערים נכחדות בתים לא ישבו למו אשר התעתדו לגלים.

תהילים (קב, כט): בגי עבדיך ישכוננו וזרעם לפניך יכון.

אסתר (ג, ג): ונשלוח ספרים ביד הרצים אל כל מדינות המלך להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד בשלושה עשר לחדש שנים עשר הוא חדש אדר וישלם לבוז.

אסתר (ט, א): ובשנים עשר חדש הוא אדר בשלושה עשר יום בו אשר הגיע דבר המלך ודתו להעשות ביום אשר שברו איבי היהודים לשלוח בהם ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם.

במדבר (כ, ז): נעברה נא בארץ לא נעבר בשדה ובכרם ולא נשתה מי באר דרך המלך גלף לא נטה ימין ושמאל עד אשר נעבר גבלך. (יש הרבה.)

יחזקאל (טז, מו): ואחותך הגדולה שמרון היא ובנותיה היושבת על שמאלך ואחותך הקטנה ממך היושבת מימינך סדם ובנותיה.

יחזקאל (לט, ג): והכיתי קשתך מיד שמאלך וחציך מיד ימינך אפיל.

זכריה (ד, יא): ואען ואמר אליו מה שני הזיתים האלה על ימין המנוחה ועל שמאלך.

משלי (ג, טז): ארץ ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד.

שופטים (ז, כ): ויתקעו שלשת הראשים בשופרות וישברו הפדים ויחזיקו ביד שמאלם בלפדים וביד ימינם השופרות לתקוע ויקראו חרב לה' ולגדעון.

קהלת (ג, יב): ידעתי כי אין טוב בם כי אם לשמוח ולעשות טוב בחייו.

ישעיה (כח, יב): אשר אמר אליהם זאת המנוחה הניחו לעיני וזאת המרגעה ולא אבוא שמוע. (יש עוד.)

שמואל ב (כב, מה): בני נכר יתכחשו לי לשמוע און ישמעו לי.

ירמיה (יא, י): שבו על עונות אבותם הראשנים אשר מאנו לשמוע את דברי והמה הלכו אחרי אלהים אחרים לעבדם הפרו בית ישראל ובית יהודה את בריתי אשר כרתי את אבותם. (יש עוד.)

ישעיה (לג, יט): את עם נועז לא תראה עם עמקי שפה משמוע נלעג לשון אין בינה. (יש עוד.)

שמואל ב (יא, טז): והי בשמור יואב אל העיר ויתן את אוריה אל המקום אשר ידע כי אנשי חיל שם.

שמואל ב (טז, כא): ויאמר אחיתפל אל אבשלם בוא אל פלגשי אביך אשר הניח לשמור הבית ושמע כל ישראל כי נבאשת את אביך וחזקו ידי כל אשר אתך. (יש עוד.)

תהילים (פט, כט): לעולם (כת: אשמור) אשמר-לו חסדי ובריתי נאמנת לו.

איוב (יד, טז): כי עתה צעדי תספור לא תשמור על חטאתי. (יש עוד.)

קהלת (ח, ב): אני פי מלך שמור ועל דברת שבועת אלהים.

דברי הימים א (טז, לג): אז ירננו עצי היער מלפני ה' כי בא לשפוט את הארץ.

יחזקאל (יא, י): בחרב תפלו על גבול ישראל אשפוט אתכם וידעתם כי אני ה'. (יש עוד.)

דברי הימים ב (א, יא): ויאמר אלהים לשלמה יען אשר היתה זאת עם לבבך ולא שאלת עשר נכסים וכבוד ואת נפש שנאיך וגם ימים רבים לא שאלת ותשאל לך חכמה ומדע אשר תשפוט את עמי אשר המלכתך עליו. (יש עוד.)

איוב (כא, כב): הלא ילמד דעת והוא רמים ישפוט. (יש עוד.)

ירמיה (כב, יז): כי אין עיניך ולבך כי אם על בצעך ועל דם הנקי לשפוף ועל העשק ועל המרוצה לעשות.

יחזקאל (ז, ח): עתה מקרוב אשפוף חמתי עליך וכליתי אפי בך ושפטתיך כדרךך ונתתי עליך את כל תועבותיך. (יש עוד.)

איוב (כא, לב): והוא לקברות יובל ועל גדיש ישקוד.

ישעיה (סב, א): למען ציון לא אחשה ולמען ירושלם לא אשקוט עד יצא כנגה צדקה וישועתה כלפיד יבער.

ישעיה (יח, ד): כי כה אמר יהוה אלי (כתיב: אשקוטה ואביטה במכוני כחם צח עלי אור קעב טל בחם קציר).

אסתר (ד, ז): ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו ואת פרשת הכסף אשר אמר המן לשקול על גנזי המלך (כתיב: ביהודיים) ביהודים לאבדם.

אסתר (ג, ט): אם על המלך טוב יכתב לאבדם ועשרת אלפים כבר כסף אשקול על ידי עשי המלאכה להביא אל גנזי המלך.

עזרא (ח, כה): (כתיב: ואשקולה) ואשקלה להם את הכסף ואת הזהב ואת הכלים תרומת בית אלהינו ההרימו המלך ויעציו ושריו וכל ישראל הנמצאים.

מלכים א (כ, לט): ויהי המלך עבר והוא צעק אל המלך ויאמר עבדך יצא בקרב המלחמה והנה איש סר ויבא אלי איש ויאמר שמר את האיש הזה אם הפקד ויהי תחת נפשו או כבר כסף תשקול.

קהלת (ג, ז): עת לקרוע ועת לתפור עת לחשות ועת לדבר.

דברי הימים ב (לד, כב): וילך חלקיהו ואשר המלך אל חלדה הנביאה אשת שלם בן (כתיב: תוקהת) תקהת בן חסרה שומר הבגדים והיא יושבת בירושלם במשנה וידברו אליה כזאת.

שופטים (ז, כ): ויתקעו שלשת הראשים בשופרות וישברו הכדים ויחזיקו ביד שמאולם בלפדים וביד מינם השופרות לתקוע ויקראו חרב לה' ולגדעון.

מאגר 2

אוסף מלים הנכתבות בשורוק בתנ"ך. האוסף מסודר לפי סדר אלפביתי של שרש המלה (זה הסדר בקונקורדנציה של אבן-שושן).

יחזקאל (כז, יט): ודן ויון מאיזל בעזבוניך נתנו ברזל עשות קדה וקנה במערבך היה. [רד"ק שם: ודן ויון מאוזל - בוי"ו עם הדגש] ופירושו הולך כמו אזלת יד אזלו מים מני ים ואזל לו וכן תרגם יונתן הלך אזל ואמר מאוזל בלשון פעול להתמדת ההליכה בשיירות וכן תירגם יונתן ודן ויון בשירא... וכן כתב הרד"ק בספר השורשים - אות האלף - ערך אזל.]

רות (ד, ז): וזאת לפני ב' ישראל על הגאולה ועל התמורה לקיים כל דבר שלף איש נעלו ונתן לרעהו וזאת התעודה בישראל.

אסתר (ו, ג): ויאמר המלך מה נעשה יקר וגדולה למרדכי על זה ויאמרו נערי המלך משרתי לא נעשה עמו דבר.

שמואל ב (ז, כא): בעבור דברך וכלבך עשית את כל הגדולה הזאת להודיע את עבדך. [רד"ק שם: את כל הגדולה - נכתב בוי"ו עם הדגש וחביריו כתבנו בספר מכלל ובחלק הדקדוק.]

שמואל ב (ז, כג): ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ אשר הלכו אלהים לפדות לו לעם ולשום לו שם ולעשות לכם הגדולה ונראות לארצך מפני עמך אשר פדית לך ממצרים גוים ואלהיו.

דברי הימים א (יז, יט): ה' בעבור עבדך וכלבך עשית את כל הגדולה הזאת להדיע את כל הגדלות.

תהילים (קמה, ו): ועוזו נוראתיך יאמרו (כת' וגדלותיך) וגדולתך אספרינה.

אסתר (א, ד): בהראות את עשר כבוד מלכותו ואת יקר תפארתו גדולתו ימים רבים שמונים ומאת יום.

קהלת (י, ח): חפר גומץ בו יפול ופרץ גדר ישכנו נחש.
[ספר השורשים לרד"ק - אות הגימל - ערך גמץ: גמץ. חופר גומץ בו יפול (קהלת י, ח), נכתבה בו הוי"ו עם הדגש תרגום אל הפחת הגדול (שמואל ב' יח, ז), לגו קומצא, והקו"ף והגימ"ל ממוצא אחד הם].

תהלים (עח, סג): בחוריו אכלה אש ובתולתיו לא הוללו.

ירמיה (יא, טז): זית רענן יפה פרי תאר קרא ה' שמוך לקול המולה גדלה הצית אש עליה ורעו דליותיו.
[רד"ק שם: המולה כתוב בוי"ו עם הדגש וכמוהו מעטים נמצאו באותיות אה"י עם הדגש זכרונם בספר מכלל בחלק הדקדוק ממנו, וכו'.]

מלכים ב (כג, לו): בן עשרים וחמש שנה יהויקים במלכו ואחת עשרה שנה מלך בירושלם ושם אמו זבדה (כתיב: זבדה) בת פדיה מן רומה.
[רד"ק שם: זבדה - כתוב בוי"ד וקרי זבודה בוי"ו עם הדגש].

יחזקאל (טז, לד): ויהי בך הפך מן הנשים בתזנותך ואחריו לא זונה ובתתך אתנן ואתנן לא נתן לך ותהי להפך.
[רד"ק שם: ויהי בך - ואחריו לא זונה - בוי"ו עם הדגש אמר כמו שבך הפך מן הנשים שהיו עד הזמן הזה כן אחריו לא יהיה כזנותך ופי' ולא זונה לא נעשה ולא יעשה במעשה הזנו' כזנותך והוא מן שלא נזכר פועלו מהדגוש].

יחזקאל (כ, יח): ואמר אל בניהם במדבר בחוקי אבותיכם אל תלכו ואת משפטיהם אל תשמרו ובגלויהם אל תטמאו.
[רד"ק שם: ואומר - בחוקי- בוי"ו עם הדגש וכל הענין הוא מבואר].

דברים (ג, כא): ואת הושוע צויתי בעת ההוא לאמר.

שופטים (ב, ז): וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי הושוע.

יהושע (טו, נה): מעון כרמל וזיף ויטה.

שופטים (יג, ח): ויעתר מנוח אל ה' ויאמר בי אדוני איש האלהים אשר שלחת יבוא נא עוד אלינו ויורנו מה נעשה לנער היולד.
[רד"ק שם: לנער היולד - כשיהיה יולד והוא תואר כמו והסנה איננו אוכל ונכתב במלת היולד הוי"ו עם הדגש וכן אשר יולד לישראל (שופטים יח, כט) לעמל יולד (איוב ה, ז). וכן בספר השורשים - אות היוד - ערך ילד].

שופטים (יח, כט): ויקראו שם העיר דן בשם דן אביהם אשר יולד לישראל ואולם ליש שם העיר לראשנה.

איוב (ה, ז): כי אדם לעמל יולד ובני רשף יגביהו עוף.

יחזקאל (טז, ד): ומולדותיך ביום הולדת אתך לא כרת שרף ובמים לא רחצת למשעי והמלח לא המלחת והחתל לא חתלת.
[רד"ק שם: ביום הולדת אותך - זה הראשון נכתב בוי"ו עם הדגש והוא מקור מבנין הפעל ואותך כמו עצמך כאילו אמר ביום שנולדת].

דברי הימים א (ג, ה): ואלה נולדו לו בירושלים שמעא ושובב ונתן ושלמה ארבעה לבת שוע בת עמיאל.
[רד"ק שם: ואלה נולדו בירושלם - דגש בלמ"ד נולדו תמור' הנח ואף על פי שנכתבה הוי"ו הנה נבלע בדגש. וכן בספר השורשים - אות היוד - ערך ילד].

דברי הימים א (כ, ח): אל נולדו להרפא בגת ויפלו ביד דויד וביד עבדיו.
[רד"ק שם: נולדו - כמו נולדו הדגש תמורת הנח, ואעפ"י שכתוב בוי"ו אחר שהלמ"ד דגושה הנה הוי"ו נעלמת מהמבטא].

ישעיה (כח, טז): לכן כה אמר א' ה' הנני יסד בצינן אבן אבן בחרן פנת יקרת מוסד מוסד המאמין לא יחיש.

[רד"ק שם: מוסד מוסד - הראשון שם והשני פעול והוא דגוש עם הוי"ו].

שופטים (יח, כא): ויפנו וילכו וישימו את הטף ואת המקנה ואת הכבודה לפניהם. מלשון כובד. [רד"ק שם: ואת הכבודה - כתוב בוי"ו עם הדגש וכבר כתבנו הדומים לו בספר מכלל, ופירוש הכבודה הכלים והמטלטלים ותרגומו קניינא כתרגום רכוש שהוא גם כן כולל קניין האדם כלים וכסף וזהב ושאר מטלטלין].

יחזקאל (כג, מא): וישבת על מטה כבודה ושלחן ערוף לפניך וקטרתי ושמני שמת עליה. מלשון כבוד. [רד"ק שם: וישבת על מטה כבודה - בוי"ו עם הדגש וכן כבודה בת מלך פנימה ואת הכבודה לפנייהם והדומים].

תהילים (מה, יד): כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה. מלשון כבוד. [רד"ק שם: כל כבודה, נכתב בוא"ו עם הדגש. אמר, כל כבודה בת מלך העומדת בפנים בהיכל, ממשבצות זהב לבושה. וכן בספר השורשים - אות הכף - ערך כבוד].

ירמיה (לא, לג): ולא למדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את ה' כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם נאם ה' כי אסלח לעונם ולחטאתם לא אפקר עוד. [רד"ק שם: כולם - בוי"ו עם הדגש].

ישעיה (נא, ד): הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי האזינו כי תורה מאתי תצא ומשפטי לאור עמים ארגיע. [רד"ק שם: הקשיבו - ולאומי, בוי"ו עם הדגש, והדומים לו כתבנו בספר מכלל].

ישעיה (נה, ד): הן עד לאומים נתתיו נגיד ומצוה לאומים. [רד"ק שם: לאומים - בוי"ו עם הדגש].

מלכים א (ו, ח): פתח הצלע התיכנה אל פתח הבית הימנית ובלולים יעלו על התיכנה ומן התיכנה אל השלשים. [רד"ק שם: ועתה אומר במה היו עולים מזו לזו לא במעלות אבנים ועצים אלא בלולים, ובלולים כתוב בוי"ו עם הדגש ובלול הוא עמוד חלול עשוי מעלות סביב והעול' בו עולה דרך הקף והיורד בו גם כן יורד דרך היקף וכן תרגם יונתן ובלולים ובמסבתא].

ירמיה (ה, ח): סוסים מנינים (כתיב: מונינים) משפים היו איש אל אשת רעהו יצהלו.

שמואל ב (כב, לג): האל מעוזי חיל ויתר תמים (כתיב: דרכו) דרפי. [רד"ק שם: האל מעוזי חיל - נכתב בוי"ו עם הדגש והדומים לו כתבנו בספר מכלל].

תהילים (לא, ה): תוציאני מרשת זו טמנו לי כי אתה מעוזי. [רד"ק שם: כי אתה מעוזי, נכתב בוא"ו עם הדגש].

תהילים (מג, ב): כי אתה אלהי מעוזי למה זנחתני למה קדר אתהלק בלחץ אויב. [רד"ק שם: כי אתה אלהי מעוזי, בוא"ו עם הדגש].

תהילים (נב, ט): הנה הגבר לא ישים אלהים מעוזו ויבטח ברב עשרו יעז בהותו. [רד"ק שם: מעוזו, בוי"ו עם הדגש].

תהילים (לז, ט): ותשועת צדיקים מיהנה מעוזם בעת צרה. [רד"ק שם: ותשועת צדיקים מה' מעוזם בעת צרה. והצדיקים תשועתם מה', והוא מעוזם בעת צרה, לפיכך לא יכשלו לעולם. ומעוזם בוא"ו עם הדגש].

ישעיה (ה, ה): ועתה אודיעה נא אתכם את אשר אני עשה לכרמי הסר משופתו והיה לבער פרוץ גדורו והיה למרמס. [רד"ק שם: ועתה, הסר משוכתו - בדג"ש עם הוי"ו].

איכה (ה, ה): על צוארנו נרדפנו ונענו (כתיב: לא) ולא הינח לנו.

(לפי קורן יש דגש בנ"ן, וגם לפי הקונקורדנציה של אבן-שושן. לפי הרד"ק אין דגש, ולכן לא ציין זאת.)

תהילים (קב, ה): הוֹכַח כְּעֵשֶׁב וַיִּבֶשׁ לְבַי כִּי שָׁכַחְתִּי מֵאֲכַל לֶחֶמִי.
[רד"ק שם: הוכה כעשב, כתוב בוי"ו עם הדגש, והדומים לו כתבנו בספר מכלול].

תהילים (מט, ו): לָמָּה אֵירָא בַיָּמֵי רָע עוֹן עַקְבִי יִסְבֵּנִי.
[רד"ק שם: ומלת יסובני כתובה בוא"ו עם הדגש].

ישעיה (כח, כז): כִּי לֹא בְּחָרוּץ יוֹדֵשׁ קֶצֶח וְאוֹפֵן עֲגֵלָה עַל פְּמֹן יוֹסֵב כִּי בַמַּטָּה יַחְבֵּט קֶצֶח וְכַמֵּן בְּשִׁבְטוֹ.

[מנחת שי שם: על כמן יוסב - בוא"ו עם הדגש, וכן כתב רד"ק בפירושו אבל במכלול דף קפ ובשרשים כתב ופליגי עליה יוסב רפי].

תהילים (עו, ג): וַיְהִי בְשָׁלֹם סוֹכֹו וּמַעוֹנָתוֹ בְּצִיּוֹן.

תהילים (פא, ב): הֲרִנֵּינוּ לְאֱלֹהִים עֲרוֹנָו הָרִיעוּ לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב.

תהילים (סח, כט): צִוָּה אֱלֹהֶיךָ עֲזָדָ עֲוֹנָה אֱלֹהִים זֹו פְּעַלְתָּ לָנוּ.
[רד"ק שם: ועוזה נכתב בוי"ו עם הדגש, והדומים לו כתבנו בספר מכלול].

בראשית (ב, כה): וַיְהִי שְׁנֵיהֶם עֲרוֹמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבַּשְׁשׁוּ.
[רד"ק שם: ויהיו ערומים, בוי"ו עם הדגש. ובספר השורשים - אות העין - ערך ערם: ומשקל אחר ערום ויחף (ישעיה כ, ב). והקבוץ ויהיו שניהם ערומים (בראשית ג, כה), ובגדי ערומים תפשיט (איוב כב, ו), בדגש. ונכתבו בוי"ו עם הדגש. והדומים להם כתבנו בחלק הדקדוק].

איוב (כב, ו): כִּי תַחֲבֹל אַחִידָ חֲנָם וּבְגָדֵי עֲרוֹמִים תִּפְשִׁיט.

הושע (י, יד): וְקָאֵם שְׂאוֹן בְּעַמְּךָ וְכָל מִבְצָרֶיךָ יִשָּׁדַד כְּשֵׁד שְׁלֹמֹן בַּיִת אַרְבָּאל בַּיּוֹם מִלְחָמָה אִם עַל בָּנִים רְטָשָׁה.

[רד"ק שם: יושד - מבנין הפעל מפעלי הכפל והדגש מורה על חסרון הכפל וכתוב בוי"ו עם הדגש].

ישעיה (לג, א): הוּא שׁוֹדֵד וְאַתָּה לֹא שׁוֹדֵד וּבוֹגֵד וְלֹא בָגָדוּ בּוֹ כִּהְתַמְּךָ שׁוֹדֵד תוֹשָׁד כִּנְלִתְךָ לְבָגָד יִבְגְּדוּךָ.

[רד"ק שם: תושד - בוי"ו עם הדגש. וכן בספר השורשים - אות השין - ערך שדד].

ישעיה (טז, ח): כִּי שְׂדָמוֹת חֲשֻׁבוֹן אִמְלָל גִּפְּן שְׁבָמָה בְּעֲלֵי גוֹיִם הִלְמוּ שְׁרוּקִיָּה עַד יַעֲזֹר נִגְעוּ תַעֲוֵי מִדְבָר שְׁלַחֲוֹתֶיהָ נִטְשׁוּ עֲבָרוֹ יָם.

[רד"ק שם: שרוקיה - כמו נטעתך שורק, והוא הטוב מן הגפני, ומלת שרוקיה נכתבה בוי"ו עם הדגש].

דברי הימים ב (ט, כא): כִּי אֲנִיּוֹת לְמִלְכָּה הִלְכוֹת תִּרְשִׁישׁ עִם עַבְדֵי חוּרָם אַחַת לְשָׁלוֹשׁ שָׁנִים תְּבוֹאֲנָה אֲנִיּוֹת תִּרְשִׁישׁ נְשֹׂאוֹת זָהָב וְכֶסֶף שְׁנֵהָבִים וְקוֹפִים וְתוֹכִיִּים.

שמות (טז, יב): שָׁמַעְתִּי אֶת תְּלוֹנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּבַר אֱלֹהִים לֵאמֹר בֵּין הָעֲרָבִים תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

במדבר (יז, כה): וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הֲשֵׁב אֶת מַטֵּה אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמַרְתָּ לְאוֹת לְבַנֵי מִרְי וְתִכַּל תְּלוֹנֹתָם מֵעַלֵי וְלֹא יִמָּתוּ.

מאגר 3

אוסף מלים הנכתבות בצירה מלא בתנ"ך. האוסף מסודר לפי סדר אלפביתי של שרש המלה (זה הסדר בקונקורדנציה של אבן-שושן).

יחזקאל (מג, טו-טז): וההרָאֵל אַרְבַּע אַמוֹת וּמֵהָאֲרָאֵל וּלְמַעַלָּה הַקְּרָנוֹת אַרְבַּע. **וְהָאֲרָאֵל** שְׁתֵּי עֶשְׂרֵה אַרְבָּע בְּשֵׁתִים עֶשְׂרֵה רֹחַב רְבוּעַ אֶל אַרְבַּעַת רְבָעִיו.

מלכים ב (יז, טז): וַיַּעֲשׂוּ **אֲשִׁירָה**.

מיכה (ה, יג): וְנִתְּשִׁית **אֲשִׁירֶיךָ** מִקְּרָבְךָ וְהִשְׁמַדְתִּי עָרֶיךָ.

דברים (ז, ה): כִּי אִם לֹא תַעֲשׂוּ לָהֶם מִזְבְּחֹתֵיהֶם תִּתְּצוּ וּמִצְבֹּתֵיהֶם תִּשְׁבְּרוּ וְ**אֲשִׁירֵיהֶם** תִּגְדְּעוּ וּפְסִילֵיהֶם תִּשְׂרֹפוּן בָּאֵשׁ.

במדבר (יד, לא): וּטְפַכֶּם אֲשֶׁר אִמְרַתֶּם לְבַז יְהוָה **וְהִבִּיאֲתִי** אֹתָם וַיִּדְעוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר מְאַסְתֶּם בָּהּ.

שיר השירים (ג, ד): כִּמְעַט שְׁעַבְרָתִי מֵהֶם עַד שֶׁמִּצְאָתִי אֶת שְׂאֵהָבָה נִפְשִׁי אֲחִזְזִתִּי וְלֹא אֲרַפְּנוּ עַד **שֶׁהִבִּיאֲתִי** אֶל בֵּית אִמִּי וְאֶל חֹדֶר הַוָּרְתִּי.

ישעיה (מג, כג): לֹא **הִבִּיאֲתָ** לִי שֶׁהַ עֲלִיתִיךָ וְזָבַחִיךָ לֹא כִבְדִתָּנִי לֹא הֶעֱבַדְתִּיךָ בְּמִנְחָה וְלֹא הוֹגַעְתִּיךָ בְּלִבְוֹנָה.

מלכים ב (ט, ב): וּבָאתְ שָׁמָּה וּרְאָה שָׁם יְהוּא בֶן יְהוֹשָׁפָט בֶּן נִמְשִׁי וּבָאתְ וְהִקְמַתוּ מִתּוֹךְ אָחִיו **וְהִבִּיאֲתָ** אֹתוֹ חֹדֶר בְּחֹדֶר. [מנחת שי: בא מלא בעי"ן הפעל מכלול דף ק"ן.]

יחזקאל (מ, ג): **וַיָּבִיא** אוֹתִי שָׁמָּה וְהִנֵּה אִישׁ מֵרְאֵהוּ כְּמֵרְאֵה נַחֲשֵׁת וּפְתִיל פְּשִׁתִּים בְּיָדוֹ וּקְנֵה הַמַּדָּה וְהוּא עֹמֵד בַּשַּׁעַר.

שמואל א (כ, מ): וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת כְּלָיו אֶל הַנֶּעֱרַר אֲשֶׁר לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ **הִבִּיא** הָעִיר.

עמוס (ט, י): בְּחֹרֵב יָמוּתוּ כָּל חֲטָאֵי עַמִּי הָאֹמְרִים לֹא תִגִּישׁ וְתִקְדִּים **בַּעֲדֵינוּ** הָרָעָה.

דברי הימים ב (ב, טז): וַיִּסְפָּר שְׁלֹמֹה כָּל הָאֲנָשִׁים הַגִּירִים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַסֶּפֶר אֲשֶׁר סָפַרְם דָּוִד אָבִיו וַיִּמְצְאוּ מֵאָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשַׁת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת.

מיכה (א, ח): עַל זֹאת אֶסְפְּדָה וְאֵילִילָה **אֵילִכָּה** (כתיב: שילל) שׁוֹלָל וְעָרוֹם אַעֲשֶׂה מִסְפַּד פִּתְנִים וְאֶבֶל כִּבְנוֹת יַעֲנָה.

[רד"ק שם: אילכה - נכתב בו היו"ד פ"א הפעל. (לפי הרד"ק משרש ילך, לפי הקונקורדנציה של אבן-שושן משרש הלך).]

יהושע (ט, יא): וַיֹּאמְרוּ אֲלֵינוּ **זְקִינֵינוּ** וְכָל יִשְׁבֵי אֲרָצְנוּ לֵאמֹר קָחוּ בְיָדְכֶם צִידָה לְדָרְךָ וּלְכוּ לִקְרֹאתֶם וְאִמְרַתֶּם אֲלֵיהֶם עַבְדֵיכֶם אֲנַחְנוּ וְעַתָּה פָּרְתוּ לָנוּ בְּרִית.

[רד"ק שם: זקינינו - נכתב ביו"ד המשך בין הקו"ף והנו"ן שלא כמנהג וּבִדְרַשׁ א"ר יוֹחָנָן זְקִינֵינוּ כְּתִיב זְקִנֵי אֲשַׁמַּי הֵיוּ.]

תהילים (קלט, יב): גַּם חֲשֹׁךְ לֹא יַחֲשִׂיךְ מִמֶּנִּי וְלִילָה כִּיּוֹם יֵאִיר **כַּחֲשִׁיכָה** כְּאוֹרָה.

ישעיה (לד, יג) וְעֲלִתָּה אֲרַמְנֹתֶיהָ סִירִים קִמּוּשׁ וְחוּחַ בְּמִבְצָרֶיהָ וְהִיתָה נֹה תַנִּים **חֲצִיר** לִבְנוֹת יַעֲנָה. [תרגום יונתן שם: ויסקון ברניתהא סירין קרסולין וחוחין בתקוף כרכהא ותהי מדור ירודין **אתרא** לבת נעמא. רד"ק שם: חציר - כמו חצר בצר"י וכן ישיש וישש, ותרגם יונתן כמו מקום אתרא לבת נעמא.]

שופטים (כא, יב): וַיִּמְצְאוּ מִיּוֹשָׁבֵי **בִּישׁ** גִּלְעָד אַרְבַּע מֵאוֹת נַעֲרָה בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא יָדְעָה אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר וַיָּבִיאוּ אוֹתָם אֶל הַמַּחֲנֶה שְׁלֵה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן.

עוד הרבה.

ירמיה (ז, ה): כִּי אִם **הִיטִיב** תִּיטִיבוּ אֶת דְּרָכֵיכֶם וְאֶת מַעַלְלֵיכֶם אִם עֲשׂוּ תַעֲשׂוּ מִשְׁפָּט בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ.

ישעיה (נט, ד): אִין קְרָא בְצִדְקָ וְאִין נִשְׁפָּט בְּאִמוּנָה בְּטוּחַ עַל תְּהוּ וְדָבָר שְׂוֵא הָרוּ עֲמַל **וְהוֹלִיד** אֲנִי.

דברי הימים א (כו, לא): לַחֲבֹרֹנִי יָרִיחַ הָרֹאשׁ לַחֲבֹרֹנִי לְתַלְדֹתָיו לְאַבּוֹת בְּשָׁנַת הָאַרְבָּעִים לְמַלְכוּת דָּוִד נִדְרָשׁוּ וַיִּמְצָא בָהֶם גְּבוּרֵי חֵיל **בְּיַעֲזֵר** גִּלְעָד.

ירמיה (כג, לב): וְאַנְכִי לֹא שְׁלַחְתִּים וְלֹא צְוִיתִים וְהוֹעִיל לֹא יוֹעִילוּ לְעַם הַזֶּה.

תהילים (עב, יד): מִתּוֹךְ וּמִחֻמָּס יִגָּאֵל נַפְשָׁם וַיִּקְרַח דָּמָם בְּעֵינָיו.

מלכים א (ב, כד): (כתיב: וַיּוֹשִׁיבֵנִי) וַיּוֹשִׁיבֵנִי עַל כִּסֵּא דָוִד אָבִי.

קהלת (י, י): אִם קָהָה הַבְּרָזֶל וְהוּא לֹא פָנִים קַלְקַל וְחִילִים יִגְבֵּר וַיִּתְרוֹן **הַכְּשִׁיר** חֻכְמָה.

ירמיה (ב, יא): **הַהִימִיר** גּוֹי אֱלֹהִים וְהֵמָּה לֹא אֱלֹהִים וְעַמִּי הַמִּיר כְּבוֹדוֹ **בְּלוֹא** יוֹעִיל. [ספר השורשים לרד"ק - אות המם - ערך מיר: מיר. ההימיר גוי אלהים (ירמיה ב, יא), נכתב הי"ד בין ה"א הפעיל ובין פ"א הפעל והוא הנח אשר בהקים, השיב, ונכתב בזאת המלה שלא כמנהג.]

תהילים (קמב, ה): **הַבֵּיט** זְמִין וְרָאָה וְאִין לִי מִפִּיר אֲבָד מְנוּס מִמֶּנִּי אִין דּוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי.

ירמיה (לו, טז): וַיְהִי כְשִׁמְעָם אֶת כָּל הַדְּבָרִים פָּחְדוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיֹּאמְרוּ אֵל בְּרוּךְ **הַגִּיד** נִגִּיד לְמַלְאָךְ אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה.

שמות (יט, ג): וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו ה' מִן הַהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתֹגִיד לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל.

קהלת (י, כ): גַּם בְּמַדְעָךְ מַלְאָךְ אֵל תִּקְלַל וּבַחֲדָרֶי מִשְׁכַּבְּךָ אֵל תִּקְלַל עֲשִׂיר כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל וּבִעַל (כתיב: הַכֹּנָפִים) כְּנָפִים **יִגִּיד** דְּבָר.

ירמיה (מד, יז): כִּי עָשָׂה נַעֲשֶׂה אֶת כָּל הַדְּבָר אֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּינוּ לְקַטֹּר לְמַלְכַּת הַשָּׁמַיִם וְהַסִּיף לָהּ נְסֻכִים כַּאֲשֶׁר עָשִׂינוּ אֲנַחְנוּ וְאַבְתִּינוּ מַלְכֵינוּ וְשָׂרֵינוּ בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבַחֲצוֹת יְרוּשָׁלַם וְנִשְׁבַּע לְחַם וְנִהְיָה טוֹבִים וְרָעָה לֹא רָאִינוּ.

יהושע (ו, ג): וְסַבְתֶּם אֶת הָעִיר כֹּל אֲנָשֵׁי הַמַּלְחָמָה **הַקִּיף** אֶת הָעִיר פַּעַם אַחַת כֹּה תַעֲשֶׂה שְׁשֶׁת יָמִים. [רד"ק שם: הַקִּיף אֶת הָעִיר - נִכְתָּ בִי"ד כְּמוֹ אִם הָיָה בַחִירָק וְאִף עַל פִּי שֶׁהוּא בַצַּר"י וְכֵן וְתֹגִיד לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל יִגִּיד דְּבַר.]

שמואל ב (כב, כט): כִּי אֶתָּה **נִירִי** ה' וְה' יִגִּיהַ חֲשָׁפִי.

מלכים ב (ח, כא): וַיַּעֲבֹר יוֹרָם צַעֲיָרָה וְכָל הַרְקָב עִמּוֹ וַיְהִי הוּא קָם לִלְלָה וַיִּפֶּה אֶת אֲדוֹם **הַסַּבִּיב** אֵלָיו וְאֶת שָׂרֵי הַרְקָב וַיִּנְסוּ הָעָם לְאַהֲלָיו. [רד"ק שם: הַסַּבִּיב - בִּי"ד הַמִּשְׁךְ שֶׁלֹא כִמְנַהֵג עִם הַצַּרִי וְכִמְוֵהוּ הַקִּיף אֶת הָעִיר וּבִעַל כְּנָפִים יִגִּיד דְּבַר וְהוֹלִיד אֹן.]

נחמיה (ז, ג): (כתיב: וַיֹּאמֶר) וַיֹּאמֶר לָהֶם לֹא יִפְתָּחוּ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם עַד חֹם הַשָּׁמֶשׁ וְעַד חֹם עֲמֻדָּים יִגִּיפוּ הַדְּלָתוֹת וַיִּחַזְזוּ וְהַעֲמִידוּ מִשְׁמֵרוֹת יְשֻׁבֵי יְרוּשָׁלַם אִישׁ בְּמִשְׁמֵרוֹ וְאִישׁ נִגַּד בֵּיתוֹ.

דברים (טו, יד): **הַעֲנִיק** תַּעֲנִיק לוֹ מִצֹּאֲנֶךָ וּמִגִּרְנֶךָ וּמִקִּבְּךָ אֲשֶׁר בְּרַכְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִתֵּן לוֹ. שמות (כה, לא): וְעֲשִׂיתָ מְנֻרַת זָהָב טְהוֹר מִקְשָׁה **תִּיעֲשֶׂה** הַמְּנוֹרָה יְרֻכָה וְקִנְיָה גְּבִיעִיָה כַּפְתָּרִיָה וּפְרָחִיָה מִמָּנֶה יְהִיוּ.

ישעיה (סו, יט): וְשִׁמְתִי בָהֶם אוֹת וְשִׁלַּחְתִּי מֵהֶם **פְּלִיטִים** אֶל הַגּוֹיִם תִּרְשִׁישׁ פּוּל וְלוּד מִשְׁכֵי קֶשֶׁת תִּבַּל וַיִּנּוּ הָאִיִּם הַרְחֻקִים אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ אֶת שְׁמִיעִי וְלֹא רָאוּ אֶת כְּבוֹדִי וְהִגִּידוּ אֶת כְּבוֹדִי בְּגוֹיִם.

במדבר (כא, כט): אוֹי לְךָ מוֹאָב אֲבֻדְתָּ עִם כְּמוֹשׁ נָתַן בְּנֵיו **פְּלִיטִים** וּבְנֹתָיו בְּשָׁבִית לְמַלְאָךְ אֲמָרִי סִיחוּן.

זכריה (יא, י): וְאַקַּח אֶת מִקְלִי אֶת נֶעֱם וְאַגְדַּע אֹתוֹ **לְהַפִּיר** אֶת בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת כָּל הָעַמִּים.

דברי הימים ב (ה, ב): אז יקהיל שלמה את זקני ישראל ואת כל ראשי המטות נשיאי האבות לבני ישראל אל ירושלים להעלות את ארון ברית ה' מעיר דוד היא ציון. השווה:

מלכים א (ח, א): אז יקהל שלמה את זקני ישראל את כל ראשי המטות נשיאי האבות לבני ישראל אל המלך שלמה ירושלים להעלות את ארון ברית ה' מעיר דוד היא ציון.

ירמיה (מד, כה): עשה נעשה את נדרינו אשר נדרנו לקטר למלכת השמים ולהסדף לה נסכים הקים תקימנה את נדריכם ועשה תעשינה את נדריכם.

מלכים א (ט, כה): והעלה שלמה שלש פעמים בשנה עלות ושלמים על המזבח אשר בנה לה' והקטיר אתו אשר לפני ה' ושלם את הבית.

תהילים (צב, יא): ותרים פראים קרני בלתי בשמן רענו.

איוב (ו, כז): אף על יתום תפילו ותכרו על ריעכם.

דברי הימים ב (ו, כה): ואתה תשמע מן השמים וסלחת לחטאת עמך ישראל והשיבותם אל האדמה אשר נתתה להם ולאבותיהם.

שמואל א (ו, ז): ועתה קחו ועשו עגלה חדשה אחת ושתי פרות עלות אשר לא עלה עליהם על ואסרתם את הפרות בעגלה והשיבתם בניהם מאחריהם הביתה.

מלכים ב (ח, ו): וישאל המלך לאשה ותספר לו ויתן לה המלך סריס אחד לאמר השיב את כל אשר לה ואת כל תבואת השדה מיום עזבה את הארץ ועד עתה.

ירמיה (ג, טו): ונתתי לכם רעים כלבי ורעו אתכם דעה והשכיל.

ירמיה (מד, ד): ואשלח אליכם את כל עבדי הנביאים השכים ושלח לאמר אל נא תעשו את דבר התעבה הזאת אשר שנאתי.

משלי (כז, יד): מברך רעהו בקול גדול בברך השכים קללה תחשב לו.

ירמיה (כה, ג): מן שלש עשרה שנה ליאשיהו בן אמון מלך יהודה ועד היום הזה זה שלש ועשרים שנה היה דבר ה' אלי ואדבר אליכם אשכים ודבר ולא שמעתם.

ירמיה (מט, לא): קומו עלו אל גוי שליו יושב לבטח נאם יהוה לא דלתים ולא בריח לו בדרך ישכנו. [ספר השורשים לרד"ק - אות השין - ערך שלה: שלה. שלו כל בגדי בגד (ירמיה יב, א), איביה שלו (איכה א, ה), ישליו אהלים (איוב יב, ו). ובהראות למ"ד הפעל בו"ו לא שלותי (שם ג, כו). והתאר שלו הייתי (שם טז, יב). ומשקל אחר אל גוי שליו (ירמיה מט, לא), השי"ן בשוא בפלס שאר, פאר, והוא כתוב ביר"ד המשך].

עמוס (ט, ח): אפס כי לא השמיד אשמיד את בית יעקב.

תהילים (עב, יד): מתוך ומחמס יגאל נפשם וייקר דמם בעיניו. [רד"ק שם: מתוך ומחמס. התוך הוא מרמה בלא ידיעה, וחמס הוא גזל בידיעה. וייקר דמם בעיניו. וייקר כתיב בשני יוד"ן, ביר"ד האיתן וביר"ד השורש].

תהילים (יט, יד): גם מזדים חשף עבדך אל ימשלו בי אז איתם ונקיתי מפשע רב. [רד"ק שם: אז איתם, כתוב ביר"ד אחר האל"ף, והוא הנח שהוא תמורת הדגש בלא יו"ד, כמו לא ימד (הושע ב, א), וכל לבב אנוש ימס (ישעיה יג, ז)].

מאגר 4

אוסף מלים הנכתבות עם יו"ד יתרה אחרי סגול או חיריק בתנ"ך. האוסף מסודר לפי סדר אלפביתי של שרש המלה (זה הסדר בקונקורדנציה של אבן-שושן).

קהלת (ד, י): כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו. [התרגום מפרש כמו מלת "אלו" – הנמצאת בקהלת ו, ו. הגירסא בקורן היא כדלעיל. אבל: גירסת הראב"ע אי לו – והוא מפרש "אוי לו": "ומלת אי כמו אוי ואין לה דומה כי אם בספר הזה אי לך ארץ." (וכן פירש רש"י "אוי לו"). ספר השורשים לרד"ק - אות האלף - ערך אי: ואילו האחד שיפול (קהלת ד, י), ענינם אוי, ואילו היא מלה אחת מורכבת משתי מלות.]

ירמיה (ט, טז): התבוננו וקראו למקוננות ותבואינה ואל החכמות שלחו ותבואנה. [מובא במכלול להרד"ק דף יח ע"ב.]

בראשית (טז, ה): ביני וביניך.

קהלת (יב, א): וזכר את בוראיך בימי בחורתיך עד אשר לא יבאו ימי הרעה והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ.

יחזקאל (טז, ג): ותגביהינה ותעשינה תועבה לפני ואסיר אתהן כאשר ראיתי.

מלכים א (ג, יד): ואם תלך בדרךי לשמר חקי ומצותי כאשר הלך דויד אביך והארקתי את ימך. (יש הרבה וזה הראשון).

דברי הימים ב (לא, ז): בחדש השלשי החלו הערמות ליסוד ובחדש השביעי כלו. [רד"ק שם: ליסוד - מקור והדגש ללא צורך כי הי"ד כתובה אלא בא לפאר המלה.]

שמואל א (יז, לה): ויצאתי אחריו והכתי ו הצלתי מפיו ויקם עלי והחזקתי בזקנו והכתי והמיתו. [רד"ק שם: והכתי והמיתו - ביר"ד עם הדגש וכבר כתבנו הדומים לו בספר מכלל. וכן כתב בספר השורשים לרד"ק - אות המם - ערך מות.]

הרד"ק במכלול, שער אותיות או"י, מביא את הדוגמאות הבאות, בהן יש דגש חזק אחרי נח נסתר מאותיות או"י. לגבי יו"ד: תהלים (מה, י): בנות מלכים ביקרותיך נצבה שגל לימיך בכתם אופיר. משלי (ל, יז): עין תלעג לאב ותבוז ליקהת אם יקרוה ערבי נחל ויאכלוה בני נשר.

ישעיה (נד, י): כי הרים ימושו והגבעות תמוטינה וחסדי מאתך לא ימוש וברית שלומי לא תמוט אמר מרחמך ה'.

ירמיה (ג, כ): בימים ההם ובעת ההיא נאם ה' יבקש את עון ישראל ואיננו ואת חטאת יהודה ולא תמצאינה כי אסלח לאשר אשאר.

תהלים (טז, ה): ה' מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי.

איכה (א, ח): חטא חטאה ירושלם על כן לנידה היתה כל מכבדיה הזלוה כי ראו ערותה גם היא נאנחה ותשב אחר. [לפי הקונקורדנציה של אבן-שושן זה נדה בכתוב מלא. וכן כתב בספר חשק שלמה (השורשים) אות ד - שורש דד. וכן דעת האברבנאל ובעל עקידת יצחק ועוד מפרשים. אומנם, לפי כמה מפרשי מגילת איכה - רש"י, רד"ק וראב"ע - זה משרש נוד כמו ניד.]

יחזקאל (כג, מט): ונתנו זמתקנה עליכן וחסאי גלוליכן תשאינה וכו'.

בראשית (לז, ז): והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי.

שופטים (ה, כט): חכמות שרותיה תענינה אף היא תשיב אמריה לה.

דברי הימים א (יב, א): ואלה הבאים אל דויד לציקלג עוד עצור מפני שאול בן קיש והמה בגבורים עזרי המלחמה.

דברי הימים א (יב, כא): בַּלְכָתוֹ אֶל צִיְקֵלֶג נָפְלוּ עָלָיו מִמְנַשָּׁה עֲדָנָח וַיִּזְבְּד וַיִּדְעָאֵל וּמִיכָאֵל וַיִּזְבְּד וַיֵּאָלְהוּא וַצִּלְתִּי רֵאשִׁי הָאֱלֹפִים אֲשֶׁר לְמִנְשָׁה.

איוב (ח, ח): כִּי שָׂאֵל נָא לְדֶר רִישׁוֹן וְכוּנֵן לְחֻקֵּי אָבוֹתֶיךָ.

איוב (טו, ז): הֲרֵאִישׁוֹן אָדָם תִּוָּלַד וְלִפְנֵי גְבָעוֹת חוֹלְלָתָהּ.

יהושע (כא, י): וַיְהִי לְבָנֵי אֶהֱרֹן מִמְשַׁפְּחַת הַקֹּהֲנִי מִבְּנֵי לֵוִי כִּי לָהֶם הָיָה הַגּוֹרֵל רֵאִישׁוֹנָהּ.

שמואל ב (יב, יא): כֹּה אָמַר ה' הֲנִי מְקִים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ וְלִקְחָתִי אֶת נְשִׁיךָ לְעֵינֶיךָ וְנִתַּתִּי לְרַעֲיֶיךָ וְשָׁכַב עִם נְשִׁיךָ לְעֵינֵי הַשָּׁמַשׁ הַזֹּאת.

[רד"ק שם: לרעידך, כתוב ביר"ד והוא לשון יחיד והיר"ד למ"ד הפועל. או פירוש לאחד מרעידך וכו'.]

מלכים ב (יח, כז): וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם רַב־שָׂקָה הָעַל אֲדִנְיָךְ וְאֲלִיךָ שְׁלַחְנִי אֲדִנְיָ לְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הֲלֹא עַל הָאֲנָשִׁים הַיֹּשְׁבִים עַל הַחֲמָה לֶאֱכֹל אֶת (כתיב: חריהם) צוֹאֲתָם וְלִשְׁתּוֹת אֶת (כתיב: שיניהם) מִיַּמֵּי רְגְלֵיהֶם עִמָּכֶם. (וכן בישיעה לו, יב.)

יחזקאל (ו, ו): בְּכֹל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם הָעָרִים תַּחֲרַבְנָה וְהַבְּמוֹת תִּשְׁמְנָה לְמַעַן יַחֲרְבוּ וַיֵּאֲשָׁמוּ מִזְבַּחֹתֵיכֶם וְנִשְׁבְּרוּ וְנִשְׁבְּתוּ גְלוּלֵיכֶם וְנִגְדְּעוּ חֲמֻנֵיכֶם וְנִמְחוּ מַעֲשֵׂיכֶם.

[לפי אבן-שושן משרש שממ, ולכן יר"ד מיותרת. אומנם, לפי הרד"ק משרש ישמ].

יחזקאל (לה, יא): ...וְעָשִׂיתִי כְּאִפְךָ וְכַקְּנֹאתְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ מִשְׁנֹאתֶיךָ בָּם וְנִוְדַעְתִּי בָּם כְּאֲשֶׁר אֲשַׁפְּטֶךָ:

[רד"ק שם: אשר עשית משנאתיך בם - משנאתיך כתיב ביר"ד הרבוי ובא בסימן רבוי הזכרים לבד כמו למען אספרה כל תהלתיך וכן ונשאו את זנותיכם בזנותיך וברעתיך והדומים להם].